

RAPORT PRIVIND CERINTELE DE TRANSPARENTA SI DE PUBLICARE A INFORMATIILOR

30 Iunie 2018

Conform prevederilor:

✓ *Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit*

✓ *Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (denumit CRR)*

Cuprins

Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. si cu privire la riscul de lichiditate	4
1. Articolul 435 CRR Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor	6
A. Principii de administrare a riscurilor	6
B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor	7
C. Privire de ansamblu asupra administrarii riscurilor bancii	9
C.1. Perspectiva lichidarii	9
C.2. Perspectiva auto-sustinerii	9
D. Categoriile de riscuri	10
D.1. Riscul de credit	10
D.2. Riscul de piata	11
D.3. Riscul de lichiditate	12
D.4. Risc operational	12
D.6. Risc strategic	14
D.7. Risc reputational	15
D.8. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier	15
2. Articolul 436 CRR Domeniul de aplicare	16
3. Articolul 437 CRR Fonduri proprii	22
4. Articolul 438 CRR Cerinte de capital	30
5. Articolul 439 CRR Expuneri la riscul de credit al contrapartidei	33
6. Articolul 440 CRR Amortizorul anticiclic de capital	35
7. Articolul 441 CRR Indicatori de importanta sistemica globala	35
8. Articolul 442 CRR Ajustari pentru riscul de credit	35
A. Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit	35
A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale	35
A.2. Alocarea Provizioanelor Colective	37
B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile	39
C. Prezentare calitativa in conformitate cu reglementarile contabile	41
9. Articolul 443 CRR Active negrevate de sarcini	54
10. Articolul 444 CRR Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution)	56
A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit	57
11. Articolul 445 CRR Expunerea la Riscul de Piata	63
12. Articolul 446 CRR Riscul Operational	63

13. Articolul 448 CRR Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare	63
14. Articolul 449 CRR Expunerea la pozitile din securitizare	66
15. Articolul 451 CRR Efectul de levier	67
16. Articolul 452 CRR Utilizarea abordarii IRB in ceea ce priveste riscul de credit	69
A. Tipurile de abordari aprobate de Banca Nationala a Romaniei.....	69
A.1. Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB).....	69
A.2. Abordarea Standard Permanent.....	69
A.3. Abordarea Standard Temporar.....	69
B. Structura sistemelor interne de rating.....	70
B.1 Utilizarea estimarilor interne.....	70
B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating	70
B.3 Descrierea procesului de rating intern.....	71
B.4 Definitile, metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare.....	83
B.5. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare	84
C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit.....	85
17. Articolul 453 CRR Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	89
A. Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	89
B. Garantiile reale financiare	90
B.1. Depozitul numerar.....	90
B.2. Titluri de creanta	90
B.3. Titluri de capital si obligatiuni convertibile.....	91
C. Garantii reale materiale.....	91
D. Garantii reale - Creantele	93
E. Protectia nefinantata a creditului	93
F. Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute	96
18. Articolul 454 CRR Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational	97
19. Articolul 455 CRR Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata	97

Introducere

Prezentul raport a fost elaborat pentru a raspunde cerintelor de transparenta si publicitate prevazute de *Regulamentul Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit*, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si *Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012*.

Prezentul raport este intocmit la nivel individual si consolidat in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara. Informatiile prezentate sunt la data de 30 iunie 2018 daca nu este altfel precizat.

Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. si cu privire la riscul de lichiditate

Organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A. confirma prin prezenta, ca sistemele de administrare a riscurilor in cadrul Raiffeisen Bank S.A. sunt in conformitate cu strategia de risc si profilul de risc al bancii. Totodata, organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A. garanteaza prin prezenta ca sistemele existente de administrare a riscului de lichiditate sunt adecvate tinand cont de profilul de risc si strategia institutiei.

Implementarea profilului de risc la nivelul bancii se realizeaza prin stabilirea strategiei pentru fiecare risc semnificativ si prin implementarea politicilor aferente. Banca a adoptat politici pentru administrarea riscurilor semnificative, asigurand astfel implementarea profilului de risc corespunzator.

Un obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. il reprezinta mentinerea unui nivel al capitalului intern adecvat in relatie cu riscurile asumate, atat din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Asfel, la data de 30 Iunie 2018, capitalul intern al Raiffeisen Bank S.A. era in suma de 3.822 milioane RON, rezultand un capitalul de risc in suma de 3.440 milioane RON, calculat ca 90% din capitalul intern (se aplica o rezerva suficienta de capital pentru a acoperi riscurile necuantificate).

Capitalul economic determinat pentru riscurile cuantificabile a fost in valoare de 2.202 milioane RON, din care 72% aferent riscului de credit, 14% aferent riscului operational, 4% aferent riscului de piata si 1% aferent riscului de Dare in Plata.

Intrucat capitalul de risc in suma de 3.440 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 2.202 milioane RON, la data de 30 Iunie 2018 **Raiffeisen Bank S.A. detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

La data de 30 Iunie 2018, capitalul intern al Grupului Raiffeisen Bank era in suma de 3.886 milioane RON, rezultand un capitalul de risc in suma de 3.497 milioane RON, calculat ca 90% din capitalul intern (se aplica o rezerva suficienta de capital pentru a acoperi riscurile necuantificate).

Intrucat capitalul de risc in suma de 3.497 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 2.250 milioane RON, la data de 30 Iunie 2018 **Grupului Raiffeisen Bank detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

In ceea ce priveste riscul de lichiditate Obiectivul central al strategiei RBRO in domeniul administrarii riscului de lichiditate consta in definirea unui cadru robust, adaptat si actualizat la conditiile mediului de afaceri, care sa sustina strategia de afaceri a bancii.

Toleranta la riscul de lichiditate este stabilita in linie cu strategia de afaceri si pozitia bancii in cadrul sistemului bancar si reflecta nivelul de risc pe care banca este dispusa sa il asume in conditii normale si de stres:

1. In ceea ce priveste activitatea in conditii normale, la nivelul bancii este definit un profil de risc pe termen lung prin stabilirea unui set de limite la nivelul principalilor indicatori de lichiditate monitorizati. Limitele au rolul de a preveni acumularea in timp a unui risc de lichiditate semnificativ din activitatea curenta a bancii. Pentru atingerea acestui obiectiv, limitele sunt avute in vedere in cadrul procesului anual de bugetare iar indicatorii sunt monitorizati pe parcursul anului pentru a preveni si corecta eventualele depasiri de limite.
2. In conditii de stres, *toleranta la riscul de lichiditate* este data de capacitatea bancii de a opera, *pentru o perioada de timp de o luna*, fara sa fie nevoita sa-si modifice fundamental strategia de afaceri. Acest nivel de toleranta este asigurat prin constituirea unei rezerve de lichiditate la nivelul bancii care poate fi folosita pentru a compensa reducerea accesului la sursele de finantare si eventualele iesiri de fonduri in perioada de stres.

La nivelul RBRO asigurarea gradului de adecvare a lichiditatii este realizata atat din punct de vedere al managementului intern de riscului de lichiditate cat si din punct de vedere regulatoriu.

Din punct de vedere intern cadrul de management al lichiditatii consta intr-un set de politici, procese si sisteme pentru identificarea, masurarea, monitorizarea si controlul riscului de lichiditate si este definit cu scopul de a asigura un echilibru intre intrarile si iesirile de numerar asociate elementelor bilantiere si extrabilantiere si o rezerva de lichiditate suficienta care sa permita bancii sa faca fata unor situatii de stres pe un interval de timp acceptabil, fara sa isi modifice in mod semnificativ strategia sau modelul de afaceri.

Din punct de vedere regulatoriu cadrul de administrare a lichiditatii are in vedere respectarea cerintelor de raportarea regulatorii definite de Banca Nationala a Romaniei (Indicatorul de lichiditate) si de cadrul Basel III (LCR, NSFR, ALMM).

In prima parte a anului 2018 Banca a avut o pozitie ampla de lichiditate care s-a reflectat si in nivelul inregistrat pentru toti indicatorii de lichiditate atat interni, cat si regulatorii. Din punct de vedere intern Banca a inregistrat in prima parte a anului 2018 valori pozitive atat in ceea ce priveste activitatea in conditii normale cat si in ceea ce priveste activitatea in conditii de stres. Valori confortabile au fost inregistrate si pentru indicatorii regulatorii (indicatorul LCR a inregistrat

o valoare stabila in prima parte a anului 2018 (valoarea medie de 155%) cu mult peste limita regulatorie de 100%).

In concluzie, in prima parte a anului 2018 Banca a inregistrat o pozitie adecvata de lichiditate. De asemenea, Banca detine un cadru adecvat privind administrarea si controlul riscului de lichiditate tinand cont de profilul si strategia institutiei.

Aceasta declaratie a fost aprobata de organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A.

1. Articolul 435 CRR Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor

Activitatea unei banci de marimea si complexitatea Raiffeisen Bank S.A presupune asumarea de riscuri. Prin urmare, un management activ al riscurilor reprezinta un obiectiv principal al Raiffeisen Bank S.A. si face parte integranta din managementul bancii.

Pentru a identifica, masura si gestiona riscurile intr-un mod eficace, Raiffeisen Bank S.A a dezvoltat un sistem cuprinzator de management al riscurilor la care banca se expune, sistemul fiind imbunatatit in permanenta. In particular, in plus fata de cerintele legale si regulatorii, se iau in considerare natura, marimea si complexitatea activitatii bancii si, deci, si riscurile rezultate.

De asemenea, se asigura prin intermediul diferitelor structuri de administrare a riscurilor, faptul ca toate riscurile materiale sunt masurate si limitate si ca activitatea bancii in general este evaluata dintr-o perspectiva care ia in calcul relatia dintre randamentul generat si riscul asumat.

Prezentul raport descrie principiile si modul de organizare a unitatilor de management al riscurilor, precum si expunerile la riscurile identificate ca fiind semnificative.

A. Principii de administrare a riscurilor

Banca are un sistem de principii de administrare a riscurilor, precum si proceduri pentru identificarea, masurarea si monitorizarea lor, in scopul de a controla si gestiona riscurile materiale. Principiile de administrare a riscurilor sunt stabilite de Directorat si includ:

- **Constientizarea riscurilor:** Banca urmareste mentinerea unui mediu in care se promoveaza o intelegere si constientizare deplina a riscurilor inerente activitatii sale. Acest lucru este realizat prin furnizarea de informatii relevante, prin procese transparente si prin aplicarea metodelor si instrumentelor adecvate. Intr-o situatie netransparenta si neclara va prevala principiul prudentei.

- **Asumarea riscurilor:** Banca promoveaza o atitudine prudenta in legatura cu asumarea riscurilor si orice asumare a unui risc trebuie sa aiba in vedere obtinerea unui randament minim. Riscurile sunt asumate de banca asa cum sunt descrise in diferitele strategii si politici de risc existente. Prima de risc obtinuta de banca pentru asumarea riscurilor trebuie sa fie adecvata si suficienta pentru obtinerea unui randament ajustat la riscuri minim. Drept urmare, banca isi asuma riscuri doar daca (i) exista metode adecvate pentru evaluarea acelor riscuri si (ii) randamentul estimat depaseste pierderile asteptate plus o rata aplicata capitalului utilizat pentru acoperirea pierderilor neasteptate.

- **Administrarea riscurilor:** Metodele de administrare, limitare si monitorizare a diferitelor riscuri sunt adaptate materialitatii acelor riscuri pentru banca. Aceasta inseamna ca banca va folosi

metode cu atat mai sofisticate cu cat materialitatea unui risc este mai mare pentru ea. De asemenea, metodologiile de administrare, control si limitare a riscurilor sunt imbunatatite in permanenta, fie ca e vorba de instrumente cantitative sau calitative.

- **Cerinte legale:** Banca incorporeaza in activitatea sa si indeplineste toate cerintele prudentiale in ceea ce priveste administrarea riscurilor.

- **Abordare integrata:** Pe baza procesului de evaluare a riscurilor a rezultat ca principalele categorii de riscuri pentru Raiffeisen Bank S.A., atat la nivel individual cat si consolidat, sunt riscul de credit, riscul de piata, riscul operational si riscul de lichiditate. Banca urmareste integrarea acestor riscuri intr-o masura unica a riscului, care este capitalul economic.

- **Tratament unitar:** Riscurile sunt tratate unitar atat in calculele ex-ante (atunci cand sunt stabilite limitele de risc si alocarea capitalului economic) cat si ex-post (atunci cand se determina utilizarea limitelor). Acest lucru permite luarea de masuri transparente si acceptabile pentru liniile de afaceri in cazul in care riscurile nu se incadreaza in limitele stabilite.

- **Control independent:** Banca separa strict si explicit activitatile de asumare a riscurilor de activitatile de administrare si control a riscurilor. Aceasta separare functionala si organizationala este asigurata inclusiv la nivel de structura de conducere, prin existenta unui membru al Directoratului Raiffeisen Bank S.A responsabil cu administrarea riscurilor.

- **Revizuire regulata:** Toate politicile de risc sunt revizuite cel putin 1 data pe an, luand in considerare procesul de bugetare si planificare a activitatii, ele putand fi revizuite cu frecventa mai mare, daca apar evenimente care impun aceasta.

- **Produse noi:** Orice lansare a unui produs nou care presupune asumarea de riscuri este precedata de o analiza a riscurilor implicate. Un instrument important pentru introducerea unui nou produs este Procesul de Aprobare a Produselor (PAP), care acopera toate aspectele relevante referitoare la acel produs (organizare, profitabilitate asteptata, riscuri asociate etc) si care este aprobat de toate structurile de conducere din banca, precum si la nivel de grup.

Cuantificarea riscurilor are rolul general de a permite masurarea performantei ajustata la risc. Astfel, banca se asigura ca asumarea de riscuri excesive nu este incurajata si ca activitatea sa se desfasoara luand in considerare raportul risc - profit.

B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor

Activitatea de administrare a riscurilor este o activitate fundamentala pentru banca si de aceea aproape toate structurile bancii sunt implicate intr-un fel sau altul. Mai jos sunt prezentate principalele structuri impreuna cu principalele lor atributii pe linia administrarii riscurilor.

Directoratul Raiffeisen Bank S.A asigura organizarea adecvata si dezvoltarea continua a activitatii de administrare a riscurilor. Elaborareaza si revizuieste periodic planul de afaceri si strategiile generale privitoare la activitatea bancii, inclusiv aprobarea profilului si strategiei de risc. Este responsabil pentru definirea tintelor de capital si de risc si aproba alocarea capitalului economic si limitele privind capitalul economic. Desi Directoratul deleaga atributiile pe linia administrarii riscurilor catre diferite structuri din banca, mentine totusi responsabilitatea ultima pentru aceste activitati.

Comitete de Risc

Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative (CARS) aproba principiile generale de administrare a riscurilor si asigura prin politici, standarde si metode adecvate de gestionarea riscurilor, mentinerea riscurilor intre limite bine definite. Supraveghind implementarea acestor politici, standarde si metodologii, CARS asigura prevenirea riscurilor sau, atunci cand acestea se produc, limitarea impactului lor. Stabileste limitele corespunzatoare privind expunerea la riscuri in conformitate cu marimea, complexitatea si situatia financiara a bancii.

Comitetul pentru Active si Pasive (ALCO) administreaza structura bilantului bancii si riscul de lichiditate si defineste standarde pentru folosirea preturilor de transfer intern. In acest context acesta joaca un rol important in planificarea finantarii pe termen lung si acoperirea riscurilor de rata a dobanzii si de schimb valutar. In acelasi timp, stabileste si monitorizeaza limitele pentru riscul de lichiditate si de piata, si gestioneaza eficient capitalul bancii astfel incat sa genereze venituri suficiente in concordanta cu parametrii de risc ai bancii.

Comitetul de Credite administreaza riscul de credit, aproba politicile de creditare si deciziile de creditare, in conformitate cu competentele de aprobare stabilite.

Comitetul Executiv de Credite este imputernicit sa aprobe acordarea creditelor, inclusiv a liniilor de credit si a datoriilor contingente/extrabilantiere catre un singur debitor (sau catre unul sau mai multi debitori ai unei "entitati economice") si ia decizii privind riscul de tara, care necesita aprobarea Consiliului de Supraveghere, conform statutului Comitetului de Credite aprobat de Consiliul de Supraveghere.

Comitetul de Risc al Consiliului de Supraveghere ofera consultanta Consiliului de Supraveghere si Directoratului cu privire la strategia si apetitul de risc al bancii si asista Consiliul de Supraveghere si Directoratul la supravegherea implementarii respectivei strategii. De asemenea, comitetul revizuieste daca preturile pasivelor si activelor oferite clientilor au luat in considerare modelul de business al bancii si strategia de risc a acesteia si prezinta Consiliului de Supraveghere si Directoratului un plan de remediere, daca este necesar; examineaza daca sistemul de remunerare ia in considerare riscul, capitalul, lichiditatea, precum si probabilitatea si sincronizarea in timp a obtinerii veniturilor.

Comitetul de Risc al Consiliului de Supraveghere s-a intrunit de 3 ori in cursul anului 2017.

Asigurarea calitatii si auditul intern

Asigurarea calitatii in ceea ce priveste administrarea riscurilor consta in asigurarea integritatii, soliditatii si functionarii corecte a proceselor, modelelor, calculelor si surselor de date, in scopul de a se asigura conformitatea cu toate prevederile legale in vigoare si atingerea celor mai inalte standarde in activitatile de administrare a riscurilor.

Doua functii importante in asigurarea revizuirii independente sunt asigurate de directiile de Audit Intern si Conformitate. Auditul intern independent este o cerinta legala si un pilon central al sistemului de control intern. Auditul evalueaza periodic toate procesele de afaceri si contribuie la consolidarea si imbunatatirea acestora.

Directia Conformitate este responsabila cu asigurarea respectarii cerintelor legale in vigoare, ca parte integranta a sistemului de control intern.

Mai mult, un audit obiectiv si independent de potentiale conflicte este asigurat in cadrul auditarii anuale a situatiilor financiare de companii de audit recunoscute.

C. Privire de ansamblu asupra administrării riscurilor bancii

Mentinerea unui nivel al capitalului intern care sa fie adecvat in relatie cu riscurile asumate este obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. Cresterea activitatii, atingerea tintelor privind rating-ul bancii si indeplinirea altor cerinte ale actionarilor bancii necesita toate resurse suficiente de capital.

Cerintele de capital se monitorizeaza in mod regulat, fiind raportate la nivelul riscului asa cum rezulta din aplicarea modelelor interne (in alegerea modelelor adecvate fiind luata in considerare materialitatea riscurilor). Conceptul de administrare a riscurilor asigura mentinerea cerintelor de capital din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta), indeplinind astfel cerintele cantitative legale ale Procesului de Evaluare a Adecvarii Capitalului Intern (ICAAP).

Obiectiv	Descrierea riscului	Tehnica de masurare	Interval de incredere
Perspectiva lichidarii	Riscul ca banca sa nu-si poata indeplini obligatiile fata de deponenti si furnizori de finantare	Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.	99,71% derivat din rating-ul tinta
Perspectiva auto-sustinerii	Riscul ca banca sa nu poata mentine un nivel minim adecvat al Fondurilor proprii de nivel 1 pentru un intreg ciclu de bugetare	Asigurarea adecvarii capitalului in perspectiva auto-sustinerii se bazeaza pe o analiza realizata in conditiile unui scenariu de criza macroeconomica sever dar plauzibil pe un orizont de 1 an.	n/a

C.1. Perspectiva lichidarii

In cadrul acestei perspective, procesul de evaluare a adecvarii capitalului consta in compararea capitalului economic estimat de banca cu capitalul de risc (partea capitalului intern pe care banca este dispusa sa o aloce pentru acoperirea riscurilor).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Sunt permise depasiri ale capitalului economic pentru anumite riscuri, acestea ducand la realocari, insa per total capitalul economic trebuie sa fie intotdeauna mai mic decat capitalul de risc.

C.2. Perspectiva auto-sustinerii

In perspectiva auto-sustinerii banca urmareste sa poata face fata unei deteriorari semnificative a activitatilor sale in conditii de criza, prin mentinerea unui coeficient de acoperire a capitalului la nivelul minimului reglementat all-in la decembrie 2019 pentru Fondurile proprii de nivel 1 de baza (aceasta inseamna ca raportul dintre Fondurile proprii de nivel 1 de baza si activele ponderate la risc calculate conform reglementarilor in vigoare intr-un scenariu de criza trebuie sa nu scada sub valoarea minima reglementata).

Simulari de criza:

Banca pregateste simulari de criza cu frecventa cel putin anuala, cu scopul de a identifica vulnerabilitati in expunerile sale la risc si de a stabili masuri, daca acestea se impun.

Simularile de criza sunt de 2 tipuri: individuale pentru fiecare risc in parte (credit, lichiditate, risc de piata, risk operational) precum si integrate (incorporeaza efecte ale tuturor riscurilor).

Scenariile folosite sunt de asemenea specifice tipului de simulare de criza, respectiv pentru simularile individuale se folosesc scenarii expert aplicabile tipului de risc respectiv in timp ce pentru simularile de criza integrate se folosesc scenarii macroeconomice.

Simularile de criza testeaza nivelurile unor indicatori importanti cum ar fi solvabilitatea, profitul, rata creditelor neperformante, lichiditatea. Ele sunt prezentate conducerii impreuna cu propuneri de masuri de reducere a expunerii la risc sau de majorare a capacitatii bancii de a absorbi riscuri, daca este cazul.

D. Categoriile de riscuri

D.1. Riscul de credit

Riscul de credit, inclusiv riscul de concentrare (ca o subdiviziune a riscului de credit) rezulta in principal din afacerile cu clienti retail si corporate, alte banci si debitori suverani. Este cea mai importanta categorie de risc, asa cum reiese si din cerintele de capital intern si capital regulatoriu raportate de banca. In consecinta, riscul de credit este analizat si monitorizat atat la nivelul fiecarui client/grup de clienti cat si la nivel de portofoliu.

Administrarea riscului de credit se bazeaza pe politicile de risc de creditare aferente, manuale de risc de credit si instrumentele si procesele dezvoltate in acest scop. Prin acestea se stabilesc obiectivele, restrictiile si recomandarile privind activitatea de creditare. Criteriile restrictive si recomandarile se refera la:

- Criteriul privind gradul de *concentrare geografica* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare arie geografica;
- Criteriul *diversificarii pe sectoare economice* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare sector de activitate;
- Criterii de *eligibilitate* – sunt stabilite criterii de eligibilitate pentru generale, pentru industriile restrictionate, pentru companiile „start-up” etc;
- Criteriul *ratingului* (pentru clienti Corporatii si IMM Medii) – sunt stabilite limitele maxime ajustate la risc pe clase de rating;
- Criteriul *scadentei* – sunt stabilite procente maxime de expunere pe diferite maturitati;
- Criteriul *valutar* – sunt stabilite limite privind expunerea maxima in valute;
- Criteriul *colateralului* – sunt stabilite procente maxime de credite negarantate;
- Raportul dintre risc si profit – sunt stabilite valori minime ale acestui raport pentru tranzactiile noi.

Sistemul de control intern pentru riscul de credit include diferite tipuri de actiuni de monitorizare, strans corelate cu procesele care trebuie monitorizate – de la aplicatia de credit initiala a clientului, la aprobarea acesteia de catre banca si pana la rambursarea creditului.

Procesul de aprobare limite

Nici o tranzactie de creditare nu se desfasoara fara a trece prin procesul de aprobare. Acest proces este aplicat in mod consistent – atat la acordarea de credite noi, cat si pentru cresterea

limitelor existente, prelungiri, sau daca apar schimbari in profilul de risc al debitorului (de exemplu- situatia financiara, termenii si conditiile tranzactiei, garantii) fata de momentul deciziei initiale de creditare. Deciziile de creditare se iau pe baza unei scheme de competente de aprobare depinzand de natura, dimensiunea si complexitatea imprumutului solicitat.

Intotdeauna este necesara aprobarea unitatii de business si a unitatilor de administrare a riscurilor pentru decizii individuale de creditare sau pentru actualizari periodice de rating. In caz de dezacord intre purtatorii de decizie, tranzactia potentiala va fi escaladata catre nivelul de autoritate urmator in termeni de competente de aprobare.

Procesul de aprobare pentru segmentul retail este mult mai automatizat datorita numarului ridicat de aplicatii de creditare avand valori mai mici. Functiile de management al riscului sunt sprijinite atat de infrastructura informatica, cat si de reseaua bazelor de date. Aplicatiile utilizate asigura atat gestiunea in timp real a cererilor de credit primite, cat si pastrarea istoricului informatiilor despre client. Activitatile de verificare a incadrarii in punctajul minim scoring, validarea gradului de indatorare admis si verificarea informatiilor disponibile in bazele de date ale birourilor de credite se efectueaza automat de catre aplicatii specializate.

Administrarea portofoliului de Credite

Administrarea portofoliului de credite ale bancii se bazeaza printre altele pe Politicile de creditare. Acestea limiteaza expunerile pe tipuri de industrii sau pe tipuri de produse prevenind astfel concentrari nedorite de risc.

Analize mai detaliate ale portofoliului de credite sunt efectuate pe baza rating-urilor clientilor. Rating-urile se acorda separat pe clase diferite de active folosind modele de rating si de scoring. Probabilitatile de nerambursare aferente claselor individuale de rating sunt estimate pentru fiecare clasa de active in parte.

Modelele de rating pentru clasele de active non-retail sunt dezvoltate la nivel de grup Raiffeisen Bank International (grup RBI), incorporand (fara a lua in calcul rating-ul de Default) 27 de clase de rating pentru clientii coporate si institutii financiare si 9 clase de rating pentru clientii asigurari, fonduri si suverane. Pentru clasele de active retail au fost dezvoltate scorecard-uri locale, bazate pe standardele de grup.

Portofoliul de credite si debitorii individuali sunt monitorizati in mod constant. Principalul scop al monitorizarii lor este ca banca sa se asigure ca debitorii indeplinesc termenii si conditiile contractuale, precum si pentru urmarirea evolutiei lor economice. Aceste revizuri se efectueaza cel putin anual pentru segmentele non-retail, incluzand revizuirea rating-ului si reevaluarea garantiilor.

Pentru segmental de retail, revizuirea ratingului este realizata cu o frecventa mai ridicata: lunar prin actualizarea scorului de comportament si trimestrial prin actualizarea functiei de calibrare.

In cadrul activitatii de administrare a riscului se realizeaza si monitorizarea lunara a semnalelor de avertizare (Early Warning Signs) pentru portofoliul de clienti IMM medii si corporatii. Activitatea de monitorizare a semnalelor de avertizare si clasificare a clientilor pe categorii de risc este independenta de cea de acordare, precum si de cea de administrare a creditelor. Scopul activitatii este identificarea timpurie a clientilor cu potential ridicat de dificultati in rambursare si de adresare a problemelor acestora.

D.2. Riscul de piata

Administrarea riscului de piata este explicata in detaliu in cadrul capitolelor Expunerea la riscul de piata si Expuneri la riscul de rata a dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare.

D.3. Riscul de lichiditate

Obiectivul central al strategiei Raiffeisen Bank in domeniul administrarii riscului de lichiditate consta in definirea unui cadru robust, adaptat si actualizat la conditiile mediului de afaceri, care sa sustina strategia de afaceri a bancii. Cadrul de administrare cuprinde politici, procese si sisteme de identificare, masurare, monitorizare si control a riscului de lichiditate si este definit cu scopul de a asigura un echilibru intre intrarile si iesirile de numerar asociate elementelor bilantiere si extrabilantiere si o rezerva de lichiditate suficienta care sa ii permita bancii sa faca fata unor situatii de stres pe un interval de timp acceptabil, fara a-si modifica semnificativ strategia sau modelul de afaceri.

In vederea administrarii corespunzatoare a riscului de lichiditate, la nivelul bancii sunt utilizate o serie de rapoarte care surprind intrarile si iesirile de numerar aferente elementelor bilantiere si extrabilantiere, pe mai multe orizonturi de timp, in conditii normale si in conditii de stres. De asemenea, instrumentele surprind riscul de lichiditate al bancii pe termen mediu si lung din perspectiva structurii bilantului dar si eficienta cu care sunt administrate activele lichide pe termen scurt.

Rapoartele utilizate de catre Raiffeisen Bank pentru administrarea riscului de lichiditate sunt urmatoarele: gap-ul de lichiditate (la nivelul Raiffeisen Bank si la nivel consolidat pentru Raiffeisen Bank si Raiffeisen Leasing); raportul de lichiditate statutar; indicatorii de lichiditate LCR si NSFR; testarea pozitiei de lichiditate in conditii de criza (stress test); indicatori de structura de lichiditate (scorecard de lichiditate, surplusul de lichiditate); masurarea in timp real a pozitiei de lichiditate.

Pentru controlul eficient al riscului de lichiditate, la nivelul indicatorilor calculati in principalele rapoarte de lichiditate este stabilita o serie de limite iar valorile indicatorilor si incadrarea acestora in limite sunt raportate periodic catre ALCO.

Funcția de control a riscului de lichiditate este asigurata de un departament dedicat din cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portfoliului, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al bancii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare a riscului de lichiditate se refera la riscul de lichiditate pe termen scurt, pe termen lung si la riscul de finantare, la nivel individual si consolidat. Monitorizarea instrumentelor pentru administrarea riscului de lichiditate la care banca este expusa se realizeaza cu frecventa zilnica sau lunara, iar raportarea expunerilor la acest risc se face catre Comitetul de Active si Pasive cu frecventa lunara.

D.4. Risc operational

In cadrul Raiffeisen Bank SA activitatea de administrare a riscului operational se desfasoara pe urmatoarele directii de actiune:

- Reglementarea ariei de activitate
- Identificare, masurare, monitorizare si mitigare a riscului operational
- Calculul cerintei de capital pentru acoperirea riscului operational
- Relatia cu Subsidiarele

Activitatea de management al riscului operational a fost formalizata in cadrul Raiffeisen Bank SA incepand cu anul 2003, iar reglementarea activitatii s-a realizat incepand cu anul 2004 prin elaborarea politicii si procedurilor de risc operational, documente ce au facut subiectul revizuirii periodice.

Politica si procedura de aplicarea a politicii de risc operational reprezinta fundamentul managementului riscului operational in cadrul Raiffeisen Bank, alaturi de procedurile specifice de risc si desfasurare a activitatii curente, emise de alte directii/departamente. Impreuna, aceste documente asigura un management al riscului operational solid si comprehensiv.

In cadrul bancii toti angajatii trebuie sa inteleaga care este rolul lor in procesul de management al riscului. Astfel, o cultura si un mediu de constientizare a riscului sunt in mod constant construite pentru a sustine identificarea si escaladarea aspectelor de risc operational.

In cadrul bancii a fost adoptat modelul celor trei linii de aparare privind managementul riscului operational. Astfel prima linie de aparare este in responsabilitatea zonelor de business care asigura gestionarea riscurilor operationale in activitatea desfasurata. A doua linie de aparare, care are ca obiectiv controlul riscului, este in responsabilitatea functiei de risc operational alaturi de functia de prevenire si combatere a fraudei, functia de securitate, functia de conformitate si functia de control intern. Auditul intern reprezinta a treia linie de aparare care verifica implementarea si eficacitatea procesului de management al riscului operational la nivelul organizatiei.

In Raiffeisen Bank entitatea responsabila cu activitatile legate de managementul riscului operational este Departamentul Risc Operational care functioneaza in cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, independent de zona de business in supravegherea, monitorizarea si raportarea evenimentelor de tip risc operational.

Departamentul este parte a functiei de control a riscurilor pentru riscului operational la nivelul tuturor liniilor de activitate ale bancii .

Aceasta structura coordoneaza administrarea riscului operational si reprezinta unitatea de control a riscului operational la nivelul bancii si pentru entitatile din grup care actioneaza pe piata locala: Raiffeisen Leasing si Raiffeisen Asset Management.

In vederea asigurarii unui management al riscului operational adecvat, activitatea este structurata pe urmatoarele nivele: identificarea riscului, masurarea riscului, monitorizarea si controlul/diminuarea riscului.

Identificarea riscului operational are drept scop localizarea riscurilor potentiale pe produse si/sau activitati bancare specifice, pentru a estima impactul potential un situatia producerii unui eveniment de risc asupra unei faze din derularea procesului si ca urmare asupra produsului in sine.

Masurarea riscului este o etapa deosebit de importanta in managementul riscului operational. Principiul care se aplica in acest caz este „Nu putem controla ceea ce nu putem masura”.

In aceasta etapa se verifica existenta masurilor de control intern si eficienta functionarii acestora pentru a identifica evenimentele posibile, inainte ca acestea sa devina riscuri majore si sa se materializeze in pierderi operationale.

Activitatea de monitorizare a riscurilor operationale are scopul de a urmari corectitudinea derularii activitatilor in concordanta cu reglementarile in vigoare specifice fiecarui produs si proceselor aferente.

Diminuarea/controlul riscului reprezinta totalitatea masurilor intreprinse avand ca scop scaderea riscului operational la un nivel acceptat. Aceasta etapa completeaza procesul de management al riscului operational si consta in implementarea planului de actiune decis in urma sesiunilor de evaluare a riscului si a analizei prin scenarii, a masurilor luate in cazul indicatorilor de risc care au depasit nivelul acceptabil de risc dar si a celor decise in urma inregistrarii unor evenimente de risc operational semnificative.

Actiunile de reducere a riscului sunt initiate de catre managerii zonelor de business. Acestia decid asupra oportunitatii privind diminuarea si controlul riscului, acceptarea sau transferul lui.

De asemenea, zonele de business sunt responsabile si cu definirea planurilor de contingenta precum si nominalizarea unor persoane care sa execute aceste planuri in situatiile impuse.

Aceste zone beneficiaza de suportul altor functii dedicate in activitatea de reducere a expunerii la riscul operational. Un rol important il are functia de management al riscului de frauda prin

inițierea acțiunilor specifice de monitorizare și reducere a expunerii la riscul de fraudă precum și a funcțiilor ce asigură securitatea IT și managementul procesului de continuitate a afacerii și control intern.

Departamentul Risc Operational monitorizează periodic modul de implementare a tuturor acțiunilor de reducere și control a riscului.

Instrumentele utilizate în activitate administrare a riscului operational la nivelul bancii sunt:

- Evaluarea anuală a riscului operational la nivelul bancii
- Colectarea și raportarea incidentelor de risc operational
- Analiza prin scenarii
- Indicatori de risc operational
- Programe de conștientizare a riscului operational
- Revizuirea procedurilor interne și a produselor

Din perspectiva sistemelor de raportare, la nivelul departamentului Risc Operational sunt elaborate și prezentate diverse rapoarte:

-Raportarea periodică către Comitetul Administrare a Riscuri Semnificative (CARS). În agenda standard sunt incluse profilul de risc operational al bancii, respectiv rezultatele evaluării periodice a riscului operational, analiza prin scenarii, pierderi semnificative de risc operational, evoluția indicatorilor de risc operational precum și planul de măsuri și stadiul de implementare pentru controlul și diminuarea riscurilor operationale semnificative. Informarea managementului superior în cadrul CARS se face cel puțin trimestrial în vederea fundamentării deciziilor de reducere a expunerii la evenimente operationale și a modificărilor în strategia privind administrarea riscurilor semnificative.

-Raportări către management privind incidente de risc semnificativ cu pierderi potențiale peste o limită definită

-Raportări către grup privind rezultatele obținute în urma sesiunilor de evaluare a riscului operational la nivelul bancii, analiza prin scenarii, incidente de risc operational semnificative.

D.6. Risc strategic

Riscul Strategic reprezintă expunerea la pierderile rezultate de schimbări în mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvată a deciziilor sau de lipsa de reacție la schimbările din mediul de afaceri. Această situație poate apărea atunci când strategia nu poate fi implementată fie din cauza lipsei resurselor, a capacităților sau din cauza schimbărilor intervenite în mediul de afaceri. De asemenea, o strategie poate fi riscantă în sine amenințând continuitatea în activitatea unei organizații, dacă și când se materializează riscurile. Riscul strategic este considerat scăzut pentru Raiffeisen Bank S.A., deciziile strategice nepunând presiune pe capital sau castiguri în viitorul apropiat. Banca are o capitalizare solidă, în conformitate cu cerințele regulatorii.

Strategiile de creștere s-au dovedit echilibrate, calitatea portofoliului bancii fiind peste media sectorului bancar. Pentru diminuarea acestui risc Raiffeisen Bank SA se conduce după următoarele principii:

- strategia constituie responsabilitatea Directoratului, care definește și formulează strategia bancii, inclusiv riscurile pe care le implică;
- strategia necesită aprobarea prealabilă a Consiliului de Supraveghere; în acest scop, strategia, precum și implementarea strategiei sunt discutate periodic cu Consiliul de Supraveghere.

D.7. Risc reputational

Reprezinta riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului determinat de perceptia nefavorabila asupra imaginii unei institutii de credit de catre clienti, contrapartide, actionari, investitori sau autoritati de supraveghere.

Administrarea riscului reputational se bazeaza pe urmatoarele principii: respectarea viziunii, misiunii si valorilor Raiffeisen Bank S.A., informarea tuturor angajatilor cu privire la aspectele relevante ce tin de diminuarea/administrarea riscului reputational, respectarea codului de conduita si regulilor de etica, prevenirea si combaterea fraudei si a coruptiei. Astfel, Raiffeisen Bank S.A. si-a construit politica de gestionare a riscului reputational avand in vedere diversii parteneri, deopotriiva comerciali si sociali (stakeholders).

Precizam ca documentul privind misiunea, viziunea si valorile Raiffeisen, face referire la calitate si respectul fata de clienti, promovarea unor solide principii de etica, motivarea angajatilor si consolidarea investitiei actionarilor.

D.8. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier

Pentru a monitoriza acest risc, banca va evalua indicatorul efectului de levier atat in faza de bugetare, cat si in cadrul stress testului integrat, obiectivul fiind acela de a asigura o planificare a capitalului si expunerilor care sa nu puna in pericol indeplinirea minimului de 3%.

2. Articolul 436 CRR Domeniul de aplicare

Grupul Raiffeisen la nivelul României este format din toate entitățile incluse în perimetru de consolidare așa cum sunt prezentate și în situațiile financiare consolidate. Datorită diferitelor reglementări aplicabile se disting două categorii de grupuri consolidate:

- Grupul consolidat în scop contabil – IFRS 10 “Situațiile financiare consolidate”
- Grupul consolidat în scopul reglementărilor prudenciale - Articolul 18 și 19 din CRR

Grupul consolidat în scop contabil

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entități aflate sub controlul Bancii. Controlul există atunci când o entitate are puterea de a conduce, în mod direct sau indirect, politicile financiare și operaționale ale unei entități pentru a obține beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluării controlului sunt luate în calcul și drepturile de vot potențiale sau convertibile care pot fi exercitate. Situațiile financiare ale subsidiarelor sunt incluse în situațiile financiare consolidate din momentul în care începe exercitarea controlului și până în momentul încetării lui.

Banca deține:

- 99,99% (2017: 99,99%) participatie în Raiffeisen Leasing IFN SA. În martie 2017 Raiffeisen Bank a achiziționat 49,99% din capitalul social al Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99,99% (2017: 99,99%) participatie în ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie deținută 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 100% (2017: 100%) din capitalul social al Raiffeisen Services S.R.L, o companie care furnizează servicii financiare, cu excepția celor referitoare la serviciile prestate pe piețele de capital;
- 99,99% (2017: 99,99%) din capitalul social al societății Raiffeisen Asset Management S.A., o companie de administrare a activelor financiare, care are ca obiectiv administrarea fondurilor de investiții.

Banca a consolidat situațiile financiare ale subsidiarelor sale în conformitate cu IFRS 10 „Situații financiare consolidate”.

(ii) Asocieri în participatie

Grupul deține 33,32 % (2017: 33,32%) în capitalul societății Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A., banca destinată exclusiv activității de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situațiile financiare ale asocierilor sale în participatie în conformitate cu IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participatie” utilizând metoda punerii în echivalență.

(iii) Entități asociate

Entitățile asociate sunt acele societăți în care Grupul poate exercita o influență semnificativă, dar nu și un control asupra politicilor financiare și operaționale.

Banca detine o participatie de 33,33% (2017: 33,33%) în Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul a inclus, de asemenea, cota-parte a castigurilor sau pierderilor din aceste entitati asociate în conformitate cu IFRS 11 "Asocieri în participatie".

Începând cu 1 ianuarie 2018, Grupul clasifică, în situațiile sale individuale, participațiile sale în subsidiare, entități asociate și asocierile în participatie, ca active financiare evaluate la cost, în conformitate cu IAS 27 "Situații financiare separate". Restul participațiilor sunt clasificate ca active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS 9.

Grupul consolidat în scopul reglementarilor prudentiale

Baza consolidării în scopul reglementarilor prudentiale este Regulamentul 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudentiale pentru institutiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012. Spre deosebire de grupul consolidat în scopuri contabile, trebuie luate în considerare doar societățile specializate în activități bancare și alte activități financiare. Acest lucru înseamnă că societățile afiliate care nu desfășoară activități bancare nu trebuie incluse în grupul consolidat în scopuri contabile. În conformitate cu Articolul 19 CRR, o instituție financiară sau o întreprindere prestatoare de servicii auxiliare nu trebuie să fie inclusă în grupul consolidat în cazul în care valoarea totală a activelor și a elementelor extrabilanțiere ale entității în cauză este mai mică decât cea mai mică dintre următoarele două valori: 10 milioane EUR și 1% din valoarea totală a activelor și a elementelor extrabilanțiere ale entității mama sau ale entității care detine participatia respectivă.

Mai mult, autoritățile competente pot permite excluderea următoarelor participatii de la caz la caz:

- În cazul în care întreprinderea în cauză este situată într-o țară terță în care există impedimente de natură juridică în calea transferului de informații necesare;
- În cazul în care întreprinderea în cauză nu prezintă decât un interes neglijabil în ceea ce privește obiectivele supravegherii instituțiilor de credit;
- În cazul în care, consolidarea situației financiare a întreprinderii în cauză ar fi inadecvată sau ar putea induce în eroare în ceea ce privește realizarea obiectivelor de supraveghere a instituțiilor de credit.

Grupul consolidat în scopul reglementarilor prudentiale nu prezintă excluderi.

Consolidarea proporțională

Conform art.18 (2) și art.18 (4) CRR autoritățile competente pot acorda permisiunea de a efectua o consolidare proporțională de la caz la caz. În prezent Grupul consolidat în scopul reglementarilor prudentiale aplică consolidarea proporțională pentru toate investițiile în asocieri în participatie.

Tabelul de mai jos prezinta informatii cu privire la metoda de consolidare aplicata pentru fiecare entitate potrivit perimetrelor de consolidare contabila si prudentiala.

Denumirea entitatii	Metoda de consolidare contabila	Metoda de consolidare prudentiala					Descrierea entitatii
		Consolidata prin metoda consolidarii globale	Consolidata prin metoda consolidarii proportionale	Nici consolidata si nici dedusa	Punerea in echivalenta	Dedusa	
Raiffeisen Leasing IFN S.A.	Consolidata prin metoda consolidării globale	X					Societate de leasing
Raiffeisen Leasing SRL, Republica Moldova	Consolidata prin metoda consolidării globale	X					Societate de leasing
Raiffeisen Assets Management S.A.	Consolidata prin metoda consolidării globale	X					Instituție financiara
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A.	Punerea in echivalenta		X				Instituție de credit
Raiffeisen Services	Consolidată prin metoda consolidării globale	X					Instituție financiara
FONDUL DE GARANTARE A CREDITULUI RURAL S.A.	Punerea in echivalenta				X		Alta institutie

Detineri deduse din elementele de fonduri proprii.

Conform art.36(1) f-i din CRR, detinerile directe, indirecte si sintetice ale unei institutii de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de baza, trebuie deduse din elementele de fonduri proprii de nivel 1 de baza. Valoarea dedusa depinde de pragul calculat conform articolelor 46 si 48 din CRR. Datorita faptului ca Grupul nu depaseste acest prag, nicio participatie nu este dedusa din capitalul total.

Impedimente pentru transferul de fonduri

In prezent, in cadrul Grupului nu se cunosc impedimente semnificative de ordin practic sau legal, actual sau potential, care impiedica transferul prompt al fondurilor proprii sau rambursarea datoriilor intre societatea-mama si filialele acesteia.

Valoarea agregata cu care fondurile proprii efective sunt mai mici decat minimul cerut pentru ansamblul filialelor neincluse in consolidare.

Toate filialele sunt incluse in consolidare.

Tabelul de mai jos prezinta diferente între perimetrele de consolidare contabila si prudentiala si punerea în corespondenta a categoriilor de elemente din situatiile financiare cu categoriile de riscuri reglementate.

GRUP Articolul 436 - U1	Valori contabile ale elementelor						
	Mii RON	Valori contabile, astfel cum au fost raportate in situatii financiare	Valori contabile conform perimetrului de consolidare prudentiala	Care fac obiectul cadrului de reglementare privind riscul de credit	Care fac obiectul CCR	Care fac obiectul cadrului de reglementare aplicabil securitizărilor	Care fac obiectul cadrului de reglementare privind riscul de piata
Numerar si disponibilitati la Banca Centrala	7.521.318	7.522.365	7.522.365	0	0	0	0
Active financiare detinute pentru tranzactionare	403.660	403.660	0	0	0	0	0
Derivative detinute pentru managementul riscului	0	0	0	0	0	0	0
Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	386.303	386.303	386.303	0	0	0	0
Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0	0	0	0	0	0
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2.962.916	2.992.851	2.992.851	0	0	0	0
Active financiare la costul amortizat, din care:	26.901.470	27.042.778	27.018.111	0	24.667	0	0
Credite si avansuri acordate bancilor	1.296.577	1.296.577	1.296.577	0	0	0	0
Credite si avansuri acordate clientilor	23.875.306	23.907.045	23.882.378	0	24.667	0	0
Titluri de valoare	1.729.587	1.839.156	1.839.156	0	0	0	0
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	906	906	906	0	0	0	0
Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	26.982	20.213	20.213				
Creante privind impozitul pe profit current	203	203	203	0	0	0	0
Creante privind impozitul amanat	20.789	20.910	20.910	0	0	0	0
Imobilizari corporale	214.739	215.086	215.086	0	0	0	0
Imobilizari necorporale	162.333	162.585	2.994	0	0	0	162.585
Alte active	299.912	300.709	300.709	0	0	0	0
Total active	38.901.531	39.068.569	38.480.650	0	24.667	0	162.585
Datorii financiare detinute pentru	35.398	35.398	0	0	0	0	0

tranzactionare								
Derivative detinute pentru managementul riscului	0	0	0	0	0	0	0	0
Datorii financiare evaluate la costul amortizat, din care:	34.249.042	34.399.175	0	0	0	0	0	0
Depozite de la banci	901.095	901.095	0	0	0	0	0	0
Depozite de la clienti	31.140.154	31.290.287	0	0	0	0	0	0
Credite de la banci si alte institutii financiare	858.149	858.149	0	0	0	0	0	0
Obligațiuni emise	499.162	499.162	0	0	0	0	0	0
Datorii subordonate	850.482	850.482	0	0	0	0	0	0
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	967	967	0	0	0	0	0	0
Provizioane	116.248	118.921	0	0	0	0	0	0
Datorii privind impozitul pe profit curent	58.647	58.690	0	0	0	0	0	0
Datorii privind impozitul pe profit amânat	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte datorii	742.198	756.387	0	0	0	0	0	0
Total datorii	35.202.500	35.369.538	0	0	0	0	0	0
Capital social	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	0	0
Rezultat reportat	2.258.448	2.256.451	0	0	0	0	0	0
Alte rezerve	240.583	242.580	0	0	0	0	0	0
Total capitaluri proprii	3.699.031	3.699.031	0	0	0	0	0	0
Total datorii si capitaluri proprii	38.901.531	39.068.569	0	0	0	0	0	0

Grup Articolul 436 – LI2	Total	Elemente care fac obiectul			
Mii RON		Cadrului riscului de credit	Cadrului CCR	Cadrului aplicabil securitizărilor	Cadrului riscului de piață
Suma valorilor contabile ale activelor in conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	39.068.569	38.480.650	0	24.667	0
Suma valorilor contabile ale datoriilor in conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	35.369.538	0	0	0	0
Suma totala neta in conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	3.699.031	0	0	0	0
Sumele elementelor extrabilantiere	12.109.855	12.109.855	0	0	0
Diferente in ceea ce priveste evaluarile	0	0	0	0	0
Diferente datorate diferitelor reguli de compensare, altele decat cele incluse deja in randul 2	0	0	0	0	0
Diferente datorate luarii in considerare a provizioanelor	0	0	0	0	0
Diferente datorate filtrelor prudentiale	0	0	0	0	0
Altele	0	0	0	0	0
Valori ale expunerii luate in considerare in scopuri de reglementare	51.178.424	0	0	0	0

3. Articolul 437 CRR Fonduri proprii

Reconcilierea datelor financiare in consolidarea contabila si prudentiala

Diferentele intre pozitile bilantiere din consolidarea in scop contabil si consolidarea in scop prudential provin din metode de consolidare diferite. Pentru consolidarea in scop prudential grupul aplica consolidarea proportionala pentru toate investitiile in asocieri in participatie.

Fonduri proprii

Mii RON	2018	
	Grup	Banca
Capitaluri proprii	3.699.031	3.623.513
Rezultatul exercitiului inclus in capitaluri proprii	-431.565	-422.993
Profit incorporat	205.976	205.976
Plati in numerar reprezentand dividende	0	0
Alte imobilizari necorporale*	-159.592	-157.071
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 1	8.017	7.698
<i>din care: Ajustari datorate dispozitiilor tranzitorii legate de IFRS 9</i>	<i>-57.640</i>	<i>-57.640</i>
Total fonduri proprii de nivel 1	3.321.867	3.257.123
Instrumente de capital platite si imprumuturi subordonate	464.569	464.569
Excesul provizioanelor IRB in raport cu pierderile eligibile asteptate	99.358	100.081
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 2	0	0
Total fonduri proprii de nivel 2	563.927	564.650
Total fonduri proprii	3.885.794	3.821.773
*Valoare altor ajustari necorporale este neta de datoriile privind impozitul amanat aferente acestora		

Situatia pozitiei financiare

Mii RON	Grup		Banca
	IFRS 30-lun-18	Prudential 30-lun-18	IFRS 30-lun-18
Active			
Numerar si disponibilitati la Banca Centrala	7.521.318	7.522.365	7.518.202
Active financiare detinute pentru tranzactionare	403.660	403.660	387.419
Derivative detinute pentru managementul riscului	0	0	0
Active financiare nedestinate tranzactionării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	386.303	386.303	386.303
Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0	0
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2.962.916	2.992.851	2.962.917
Active financiare la costul amortizat, din care:	26.901.470	27.042.778	26.091.718
<i>Credite si avansuri acordate bancilor</i>	1.296.577	1.296.577	1.296.577
<i>Credite si avansuri acordate clientilor</i>	23.875.306	23.907.045	23.086.833
<i>Titluri de valoare</i>	1.729.587	1.839.156	1.708.308
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	906	906	906
Investitii in filiale, entitati asociate si asocieri in participatie	26.982	20.213	105.379
Creante privind impozitul pe profit curent	203	203	0
Creante privind impozitul amanat	20.789	20.910	20.737
Imobilizari corporale	214.739	215.086	212.154
Imobilizari necorporale	162.333	162.585	160.065
Alte active	299.912	300.709	259.095
Total active	38.901.531	39.068.569	38.104.895

Datorii			
Datorii financiare detinute pentru tranzactionare	35.398	35.398	35.398
Derivative detinute pentru managementul riscului	0	0	0
Datorii financiare evaluate la costul amortizat, din care:	34.249.042	34.399.175	33.542.450
<i>Depozite de la banci</i>	<i>901.095</i>	<i>901.095</i>	<i>901.095</i>
<i>Depozite de la clienti</i>	<i>31.140.154</i>	<i>31.290.287</i>	<i>31.123.891</i>
<i>Credite de la banci si alte institutii financiare</i>	<i>858.149</i>	<i>858.149</i>	<i>164.196</i>
<i>Obligatiuni emise</i>	<i>499.162</i>	<i>499.162</i>	<i>502.786</i>
<i>Datorii subordonate</i>	<i>850.482</i>	<i>850.482</i>	<i>850.482</i>
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilorDatorie privind impozitul pe profit curent	967	967	967
Provizioane	116.248	118.921	114.038
Datorii privind impozitul pe profit curent	58.647	58.690	58.419

Datorii privind impozitul pe profit amânat	0	0	0
Alte datorii	742.198	756.387	730.110
Total datorii	35.202.500	35.369.538	34.481.382

Capitaluri proprii			
Capital social	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat	2.258.448	2.256.451	2.182.942
Alte rezerve	240.583	242.580	240.571
Total capitaluri proprii	3.699.031	3.699.031	3.623.513
Total datorii si capitaluri proprii	38.901.531	39.068.569	38.104.895

Principalele caracteristici reglementate ale fondurilor proprii

Instrumente de capital

Fondurile proprii de nivel 1 (CET1) includ elemente de capital de nivel 1, după aplicarea progresivă a normelor, care sunt prevăzute în CRR în scopul adaptării la noile reglementări ale Uniunii Europene și deducerilor din CET 1 după aplicarea excepțiilor în conformitate cu articolul 48 CRR. Toate instrumentele incluse sunt eligibile în conformitate cu articolul 28 CRR. Modificările capitalurilor proprii în perioada de raportare sunt disponibile în tabelul "Situatia modificărilor capitalurilor proprii" din situațiile financiare consolidate.

Fonduri proprii de nivel 1

Fondurile proprii de nivel 1 cuprind CET 1 plus fonduri proprii de nivel 1 suplimentare (AT 1), mai puțin deducerile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentare. Sunt considerate sumele negative care rezultă din valoarea pierderilor așteptate și ajustările de depreciere pentru abordarea bazată pe modele interne de rating (abordarea IRB).

La 30 iunie 2018 fondurile proprii de nivel 1 pentru Grup sunt în sumă de 3.264.227 mii RON (31 decembrie 2017: 3.125.616 mii RON) și fondurile proprii de nivel 1 pentru Banca sunt în sumă de 3.199.483 mii RON (31 decembrie 2017: 3.046.956 mii RON).

Fonduri proprii de nivel 2

La 30 iunie 2018 fondurile proprii de nivel 2 pentru Grup după deduceri sunt în sumă de 563.927 mii RON (31 decembrie 2017: 523.428 mii RON), constând în principal din împrumuturi subordonate.

La 30 iunie 2018 fondurile proprii de nivel 2 pentru Banca după deduceri sunt în sumă de 564.650 mii RON (31 decembrie 2017: 510.458 mii RON), constând în principal din împrumuturi subordonate.

În plus, este considerat orice exces dintre ajustările de depreciere și pierderea așteptată calculată pentru expunerile bazate pe abordarea IRB, până la maxim 0,6 % din activele ponderate la risc în cadrul abordării IRB.

La nivel individual fondurile proprii includ de asemenea diferența între ajustările prudentiale și ajustările pentru depreciere IFRS pentru expunerile bazate pe abordarea standard.

Tabelul de mai jos prezinta componenta fondurilor proprii pentru perioada de tranzitie asa cum este prevazut de Standardul Tehnic de Implementare al UE nr. 1423/2013.

Formular tranzitoriu pentru publicarea informatiilor privind fondurile proprii

<i>Mii RON</i>		<i>Grup</i>	<i>Banca</i>	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza: instrumente si rezerve		30-lun-18	30-lun-18	(B) Articol de referinta din Regulamentul UE nr. 575/2013
1	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	1.185.968	1.185.968	Articolul 26 alineatul (1), articolul 27,28,29, lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Instrumente de capital platite	1.185.968	1.200.000	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Prime de emisiune	-14.032	-14.032	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
2	Rezultat reportat	1.819.108	1.753.538	Articolul 26 alineatul (1), lit. (c)
3	Alte elemente ale rezultatului global acumulate (si alte rezerve, pentru a include castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu standardele contabile aplicabile)	224.884	223.189	Articolul 26 alineatul (1)
5a	Profituri interimare verificate in mod independent, dupa deducerea oricaror obligatii sau dividende previzibile	205.976	205.976	Articolul 26 alineatul (2)
6	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1) inaintea ajustarilor reglementate	3.435.936	3.368.671	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1): ajustari reglementare				
7	(-) Ajustari de valoare suplimentare (valoare negativa)	-12.117	-12.117	Articolele 34, 105
8	(-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente) (valoare negativa)	-159.592	-157.071	Articolul 36, alineatul (1) lit. (b), articolul 37, articolul 472 alineatul (4)
26a	Ajustari reglementare referitoare la castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu art. 467 si 468	0	0	
	Din care: Rezerve active disponibile pentru vanzare - castiguri	0	0	Articolul 468
26b	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 de baza in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 481
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	0	0	Articolul 481

26c	Ajustări datorate dispozițiilor tranzitorii legate de IFRS 9	57.640	57.640	
27	(-) Deduceri eligibile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) care depasesc fondurile proprii de nivel 1 suplimentar ale institutiei (valoare negativa)	0	0	Articolul 36 alineatul (1) lit (j)
28	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 de baza (CET1)	-114.069	-111.548	
29	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1)	3.321.867	3.257.123	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
36	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) inaintea ajustarilor reglementate	0	0	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
41a	Valorile reziduale deduse din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar tinand cont de deducerea din fondurile proprii de nivel 1 de baza in cursul perioadei tranzitorii in conformitate cu art 472 din Regulamentul (UE) nr 575/2013	0	0	Articolul 472, articolul 472 alineatul (3) litera (a), articolul 472 alineatul (4), articolul 472 alineatul (6), articolul 472 alineatul (8) lit (a), ary 472 alineatul (9), articolul 472 alineatul (10), lit (a), articolul 472 alineatul (11) lit (a)
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	0	0	
41c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local - diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	0	Articolul 467
	Din care: Filtru local - expunerea bancii din credite acordate in conditii mai favorabile decat cele de pe piata	0	0	Articolul 467
43	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	0	0	
44	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	0	0	
45	Fonduri proprii de nivel 1 (T1 = CET1 + AT1)	3.321.867	3.257.123	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): instrumente si provizioane				
46	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	464.569	464.569	Articolul 62, 63
50	Ajustari pentru riscul de credit	99.358	100.081	Articolul 62 lit c) si (d)
51	Fonduri proprii de nivel 2 (T2) inaintea ajustarilor reglementate	563.927	564.650	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): ajustari reglementate				

56	Ajustari reglementate aplicate fondurilor proprii de nivel 2 in privinta sumelor care fac obiectul tratamentului pre-CRR si al tratamentelor tranzitorii si care urmeaza sa fie eliminate progresiv in conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr 575/2013 (si anume valorile reziduale CRR)	0	0	
56c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local- diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	0	Articolul 467
57	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 2 (T2)	0	0	
58	Fonduri proprii de nivel 2 (T2)	563.927	564.650	
59	Fonduri Proprii totale (TC = T1 + T2)	3.885.794	3.821.773	
60	Total active ponderate la risc	24.159.662	23.021.517	
Rate si amortizoare ale fondurilor proprii				
61	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	13,75%	14,15%	Articolul 92 alineatul (2) lit (a), articolul 465
62	Fonduri proprii de nivel 1 (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	13,75%	14,15%	Articolul 92 alineatul (2) lit (b), articolul 465
63	Fonduri proprii totale (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	16,08%	16,60%	Articolul 92 alineatul (2) lit (c)

Reconcilierea dintre elemente IFRS si CRR incluse in Situatiile financiare

Tabelele urmatoare ofera o reconciliere a elementelor din situatiile financiare IFRS cu elementele din CET1, elementele suplimentare de nivel 1 (AT1), elementele de nivel 2 (T2) si a filtrelor prudentiale.

Reconcilierea dintre datoriile subordonate din Situatiile financiare si fondurile proprii

<i>Mii RON</i>	30-Iunie-2018	
	Grup	Banca
Principal aferent imprumuturilor subordonate	845.288	845.288
Creante atasate si sume de amortizat aferente imprumuturilor subordonate	5.195	5.195
Amortizarea imprumuturilor subordonate conform articolului 64, Regulamentul 575/2013	380.719	380.719
Imprumuturi subordonate incluse in fondurile proprii	464.569	464.569

Reconcilierea dintre imobiliarile necorporale din Situatiile financiare cu fondurile proprii

Grup

30-Iunie-2018

Mii RON	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobiliarizari necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	162.586	162.586	2.994	0	159.592
din care 100% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	159.592
din care 0% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	0
Fondul comercial	0	0	0	0	0
Imobiliarizari necorporale	162.586	162.586	2.994	0	159.592

Banca

30-Iunie-2018

Mii RON	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobiliarizari necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	160.066	160.066	2.995	0	157.071
din care 100% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	157.071
din care 0% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	0
Fondul comercial	0	0	0	0	0
Imobiliarizari necorporale	160.066	160.066	2.995	0	157.071

4. Articolul 438 CRR Cerinte de capital

Mentinererea unui nivel adecvat de capital este obiectivul fundamental al Grupului. La 30 iunie 2018, valoarea activelor ponderate la risc determinate aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii depreciarii activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

in mii Ron	Iunie 2018	
	Individual	Consolidat
VALOAREA TOTALA A EXPUNERII LA RISC	23,021,517	24,159,662
<i>Din care: Firmele de investitii prevazute la articolul 95 alineatul (2) și la articolul 98 din CRR</i>	0	0
<i>Din care: Firmele de investitii prevazute la articolul 96 alineatul (2) și la articolul 97 din CRR</i>	0	0
VALORILE EXPUNERILOR PONDERATE LA RISCUL DE CREDIT, RISCUL DE CONTRAPARTE ȘI RISCUL DE DIMINUARE A VALORII CREAȚEI ȘI TRANZACȚIILE INCOMPLETE	19,187,433	19,869,153
Abordarea standardizata (SA)	2,507,251	3,309,482
Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,507,251	3,309,482
Administrații centrale sau banci centrale	0	0
Administrații regionale sau autorități locale	126,674	129,700
Entități din sectorul public	52,033	52,033
Banci multilaterale de dezvoltare	0	0
Organizații internaționale	0	0
Instituții	0	4,620
Societați	1,674,433	2,163,110
Retail	137,602	343,135
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	9,595	52,517
Expuneri in stare de nerambursare	1,938	11,940
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0
Obligațiuni garantate	0	0
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0
Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	16,212
Titluri de capital	0	1
Alte elemente	504,976	536,214
Pozițiile din securitizare cuprinse in SA	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	0	0
Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB)	16,680,181	16,559,672
Abordari IRB in care nu se utilizeaza nici estimari proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie	8,483,265	8,443,965
Administrații centrale și banci centrale	229,284	229,284
Instituții	491,452	490,460
Societați - IMM-uri	3,385,804	3,385,804
Societați – Finanțari specializate	1,549,927	1,549,927
Societați - Altele	2,826,798	2,788,490
Abordari IRB in care se utilizeaza estimarile proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	8,048,809	8,048,809
Administrații centrale și banci centrale	0	0
Instituții	0	0
Societați - IMM-uri	0	0
Societați – Finanțari specializate	0	0
Societați - Altele	0	0

Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0
Retail – Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	3,144,515	3,144,515
Retail – Expuneri eligibile reînnoibile	489,836	489,836
Retail – Alte IMM-uri	813,369	813,369
Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	3,601,089	3,601,089
Titluri de capital în abordarea IRB	148,107	66,897
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU DECONTARE/LIVRARE	0	0
Riscul de decontare/livrare din afara portofoliului de tranzacționare	0	0
Riscul de decontare/livrare din portofoliul de tranzacționare	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL DE POZIȚIE, RISCUL VALUTAR ȘI RISCUL DE MARFA	312,965	316,179
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfa în cadrul abordărilor standardizate (SA)	312,965	316,179
Titluri de creanță tranzacționate	122,834	122,834
Titluri de capital	0	0
Schimb valutar	190,131	193,345
Marfuri	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfa în cadrul modelelor interne (IM)	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL OPERAȚIONAL	3,521,119	3,974,330
Abordarea de bază a riscului operațional	0	3,974,330
Abordarea standardizată / Abordări standardizate alternative	3,521,119	0
Abordări avansate de evaluare a riscului operațional	0	0
VALOAREA EXPUNERII SUPPLEMENTARE LA RISC DATORATA CHELTUIELILOR GENERALE FIXE	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU AJUSTAREA EVALUARII CREDITULUI	0	0
Metoda avansată	0	0
Metoda standardizată	0	0
Pe baza metodei expunerii inițiale	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERILOR LA RISC LEGATA DE EXPUNERILE MARI DIN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	0	0
ALTE VALORI ALE EXPUNERII LA RISC	0	0
Din care: Cerințe prudențiale suplimentare mai stricte în baza articolului 458	0	0
Din care: cerințe privind expunerile mari	0	0
Din care: cele datorate ponderilor de risc modificate destinate ținutii bulelor activelor în sectorul proprietăților imobiliare locative și comerciale	0	0
Din care: cele datorate expunerilor intrasectoriale din sectorul financiar	0	0
Din care: Cerințe prudențiale suplimentare mai stricte în baza articolului 459	0	0
<i>Din care: Valoarea expunerii suplimentare la risc conform articolului 3 din CRR</i>	0	0

Nivel Individual, valori în mii Ron	RWA		Cerinte de capital
	Iunie 2018	Decembrie 2017	Iunie 2018
Riscul de credit (excluzând CCR)	19,074,826	16,753,422	1,525,986

Din care abordarea standardizată	2,503,771	2,431,463	200,302
Din care abordarea IRB (FIRB) de bază	8,374,139	7,074,700	669,931
Din care abordarea IRB (AIRB) avansată	8,048,809	7,243,920	643,905
Din care titluri de capital din abordarea IRB conform abordării simple ponderate la risc sau AML	148,107	3,338	11,849
CCR	112,607	114,764	9,009
Din care metoda marcării la piață	112,607	114,764	9,009
Din care metoda expunerii inițiale	-	-	-
Din care metoda standardizată	-	-	-
Din care metoda modelului intern (MMI)	-	-	-
Din care valoarea expunerii la risc pentru contribuții la fondul de garantare al CPC	-	-	-
Din care ajustarea evaluării creditului (CVA)	-	-	-
Risc de decontare	-	-	-
Expunerile din securitizare în portofoliul bancar (după plafon)	-	-	-
Din care abordare IRB	-	-	-
Din care metoda formulei reglementate a IRB (SFA)	-	-	-
Din care abordarea bazată pe evaluări interne (IAA)	-	-	-
Din care abordarea standardizată	-	-	-
Risc de piață	312,965	461,857	25,037
Din care abordarea standardizată	312,965	461,857	25,037
Din care AML	-	-	-
Expuneri mari	-	-	-
Risc operațional	3,521,119	3,521,119	281,690
Din care abordarea de bază	-	-	-
Din care abordarea standardizată	3,521,119	3,521,119	281,690
Din care abordarea avansată de evaluare	-	-	-
Valori sub pragurile pentru deducere (care sunt supuse unei ponderi de risc de 250 %)	-	157,163	-
Ajustare pentru pragul minim	-	-	-
Total	23,021,517	20,851,161	1,841,721

La 30 Iunie 2018, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de categoriile de incadrare, se prezinta dupa cum urmeaza:

Categorii reglementate	Scadență reziduală	Valoare bilanțieră*	Valoare extrabilanțieră	Pondere de risc	Valoarea expunerii	RWA	Pierderi așteptate
Categoria 1	Mai puțin de 2,5 ani	416,146	285,363	50%	678,547	286,335	52,939
	2,5 ani sau mai mult	700,506	317,992	70%	867,863	607,504	3,471
Categoria 2	Mai puțin de 2,5 ani	7,148	8,683	70%	6,843	4,790	27
	2,5 ani sau mai mult	588,052	20,151	90%	537,627	483,864	4,301
Categoria 3	Mai puțin de 2,5 ani	8,456	0	115%	8,456	9,724	237
	2,5 ani sau mai mult	0	0	115%	0	0	0
Categoria 4	Mai puțin de 2,5 ani	19,273	95	250%	0	0	0
	2,5 ani sau mai mult	0	0	250%	0	0	0
Categoria 5	Mai puțin de 2,5 ani	105,817	300	0%	19,197	47,993	1,536
	2,5 ani sau mai mult	0	0	0%	0	0	0
Total		1,845,399	632,584	1010%	2,118,534	1,440,211	62,511

* Valoarea bilanțieră este reprezentată de valoarea contabilă nediminuată cu volumul ajustărilor de valoare și provizioane (expunere brută), determinată aplicând standardele prudentiale (nu este diminuată cu valorile ajustărilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoașterii deprecierei activelor).

5. Articolul 439 CRR Expuneri la riscul de credit al contrapartidei

Expunerea bancii la riscul de credit al contrapartidei, așa cum este definit în CRR, este atent monitorizată, banca urmărind atât încadrarea tranzacțiilor în limitele aprobate cât și concentrarea pe fiecare contrapartidă și pe categorii de produse.

În scopul calculării cerințelor de capital, Banca însumează expunerile din instrumente financiare derivate, aplicându-se metoda Marcării la Piață conform prevederilor regulamentului menționat anterior.

Limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt stabilite plecând de la volumele și maturitățile tranzacțiilor așteptate. În funcție de factorul de risc care influențează valoarea instrumentelor derivate, limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt calculate ca sumă între expunerea potențială viitoare și valoarea de înlocuire pentru tranzacția respectivă.

La 30 iunie 2018 Raiffeisen Bank S.A. nu avea expuneri care, în cazul obținerii unui rating inferior, să genereze obligația de a furniza garanții reale suplimentare.

La 30 iunie 2018 Raiffeisen Bank S.A. nu avea încheiate tranzacții cu instrumente financiare derivate de credit.

La 30 iunie 2018, valoarea expusă la risc obținută prin utilizarea metodelor prevăzute în CRR, pentru evaluarea tranzacțiilor supuse riscului de credit al contrapartidei, este după cum urmează:

Mii RON	2018- Nivel Individual		
Expuneri/tranzacții supuse riscului de credit al contrapartidii	Expunere inițială	Ajustare de volatilitate	Valoarea expunerii ponderate la risc
Total, din care:	596,963	0	103,515
Sociați	130,493	0	37,467
<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	98,208	0	18,039
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	32,285	0	19,428
Instituții	466,470	0	66,048
<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	359,956	0	30,829
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	106,514	0	35,219

	Valoare Noțională	Costul de înlocuire/valoarea de piață curentă	Expunerea din credite viitoare potențială	EEPE	Factorul de multiplicare	EAD după CRM	RWA
Marcare la piață		52,587	86,212			138,799	54,647
Expunere inițială							
Abordarea standardizată							

IMM (pentru instrumente financiare derivate și SFT)							
Din care tranzacții de finanțare prin titluri							
Din care instrumente financiare derivate și tranzacții cu termen lung de decontare							
Din care din partea compensării contractuale între produse diferite							
Metoda simplă a garanțiilor financiare (pentru SFT)							
Metoda extinsă a garanțiilor financiare (pentru SFT)						458,164	48,868
VaR pentru SFT							
Total	-	93,146	205,244	-	-	596,963	103,515

Expuneri la riscul de corelare:

La 30 iunie 2018, în scop de determinare a ceritelor regulatorii de capital banca nu a considerat colaterale supuse unui risc de corelare.

6. Articolul 440 CRR Amortizorul anticiclic de capital

Banca nu detine expuneri pentru care trebuie aplicate cerinte suplimentare de capital datorita aplicarii amortizorului anticiclic.

7. Articolul 441 CRR Indicatori de importanta sistemica globala

Raiffeisen Bank nu este identificata drept institutie de importanta sistemica globala, prin urmare aceste cerinte de publicare nu sunt aplicabile.

8. Articolul 442 CRR Ajustari pentru riscul de credit

A.Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit

Riscul de credit este cuantificat prin alocarea de **provizioane individuale** si **provizioane la nivel de portofoliu**.

A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale

A.1.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Daca exista o evidenta semnificativa a pierderii individuale, aceste conturi se evalueaza la nivel individual si sunt excluse din provizioanele calculate la nivel de portofoliu.

Urmatoarele cazuri sunt considerate ILLP:

- 1.Credite Default (default conform Default definition Retail B2 - Local Concept Paper)
- 2.Credite notificate DIP (Dare in Plata)
- 3.Credite restructurate cu pierderea din NPV>2.5%

Formula de calcul pentru cazurile de mai sus:

Produce Negarantate: $ILLP = \text{Expunere} \times BEEL$

Produce Garantate: $ILLP = 100\% \text{ Expunere} - WCV$

Unde:

Expunere – Expunerea bruta (On-Balance)

BEEL – Cea mai buna estimare a pierderii asteptate conform definitiei din Regulamentul UE 575/2013 (CRR, Articolul 181, Punctul 1(h))

WCV - (Valoarea ajustata a garantiilor alocate de tip imobiliar si cash collateral) calculata conform manualului local de garantii "Local Collateral Management Manual"

Pentru acele credite restructurate care intra pe conditia de ILLP se verifica pierderea in urma restructurarii si daca valoarea neta actualizata scade cu peste 2.5% fata de valoarea activului, aceasta se va reflecta in alocare aditionala de provizion dupa cum urmeaza:

Produce Negarantate : $ILLP = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} \times \text{BEEL} + \text{Impairment Test})$

Produce Garantate: $ILLP = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} - \text{WCV} + \text{Impairment Test})$

Unde:

Impairment Test = $\max(0; \text{Valoarea contabilă a activului} - \text{Valoarea actuală a fluxurilor de numerar viitoare estimate})$

Provizioanele individuale se calculeaza si pentru expunerea extrabilantiera astfel:

$$ILLP_{\text{off-balance}} = (\text{Suma netrasa} \times CCF_{LRA}) \times \text{BEEL}$$

Unde:

Suma netrasa - suma disponibila de tras de catre client;

CCF_{LRA} - medie pe termen lung al CCF-ului realizat bazat pe date reale

BEEL- cea mai buna estimare a pierderii asteptate conform definitiei din Regulamentul UE 575/2013 (CRR, Articolul 181, Punctul 1(h)).

A.1.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat si sunt generate pierderi din depreciere atunci si numai atunci cand exista dovezi obiective ale deprecierei ca urmare a unui sau mai multor evenimente survenite dupa recunoasterea initiala a activului, iar evenimentul (evenimentele) generator (generatoare) de pierderi afecteaza fluxurile viitoare de trezorerie preconizate din activul financiar sau grupul de active financiare intr-un mod care poate fi evaluat in mod fiabil.

Calculul provizioanelor individuale consta in compararea Valorii Contabile a Activului inregistrata la costul amortizat cu Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare rezultate din valorificarea garantiei si/ sau fluxurile viitoare de trezorerie estimate a fi generate de catre entitate in baza principiului continuitatii activitatii. Actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare se face cu rata initiala a dobanzii efective (reprezentand rata dobanzii aplicabila in baza contractului initial). In cazul in care Valoarea Contabila a Activului este mai mare decat Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare, suma provizionului individual de alocat reprezinta diferenta dintre Valoarea Contabila a Activului si Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare.

A.2. Alocarea Provizioanelor Colective

A.2.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Cand o pierdere inregistrata nu poate fi alocata individual unui cont, in scopul evaluarii colective a deteriorarii activelor, activele financiare pot fi grupate dupa caracteristici de risc similare ce indica capacitatea debitorului de a rambursa in conformitate cu termenii contractuali. Pierderile din depreciere recunoscute la nivel colectiv reprezinta un pas intermediar pentru identificarea acestora la nivel individual in cadrul grupului de active financiare (unde sunt analizate colectiv).

Portofoliile omogene include expuneri pentru care debitorii au intampinat dificultati de la momentul initial al recunoasterii, fara sa exista dovezi de depreciere pentru recunoasterea la nivel individual.

Formula pentru a calcula ajustarile de depreciere colective (PLL) pentru conturi care nu sunt inca in stare de nerambursare (denumite inregistrate, dar neraportate (Incurred But Not Reported losses)) este urmatoarea:

$$PLL \text{ (IBNR)} = \text{Expunere} \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} \times LIP$$

Unde:

Exposure - expunere bilantiera bruta a contului

PD_{PR} - probabilitatea de nerambursare derivata din scorul calibrat a contului si bazata pe definitia de mai jos

LGD_{LRA} - pierdere in caz de nerambursare utilizand medii pe termen lung ponderate cu default utilizand date reale

LIP - perioada de identificare a pierderii in nr luni / 12

Perioada de identificare a pierderii pentru toate portofoliile din banca este setata la 12 luni, astfel $LIP = 1$.

Pentru acele credite restructurate care sunt PLL se verifica pierderea in urma restructurarii si daca valoarea neta actualizata scade cu peste 2.5% fata de valoarea activului, aceasta se va reflecta in alocare aditionala de provizion dupa cum urmeaza:

$$PLL = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} + \text{Impairment Test})$$

Unde:

Impairment Test = max(0; Valoarea contabilă a activului – Valoarea actuală a fluxurilor de numerar viitoare estimate)

Provizioanele colective se calculeaza si pentru expunerea extrabilantiera astfel:

$$PLL_{\text{off-balance}} = (\text{Suma netrasa} \times CCF_{LRA}) \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} \times LIP$$

Unde:

Suma netrasa - suma disponibila de tras de catre client;

CCF_{LRA} - medie pe termen lung al CCF-ului realizat bazat pe date reale

LGD_{LRA} - pierdere in caz de nerambursare utilizand medii pe termen lung ponderate cu default utilizand date reale

LIP - perioada de identificare a pierderii in nr luni / 12

Conturile noi pentru care prima scadenta a platii este in viitor sunt excluse din analiza provizioanelor.

Pentru decembrie 2016 s-a calculat un provizion aditional pentru conturile care se puteau incadra pe legea Darii in Plata, calculat pe baza unui model de estimare a probabilitatii de notificare Dare in Plata si pierderea lor asteptata. In februarie 2017, dupa clarificarile aduse acestei legi, s-a renuntat la acest model de provizionare, conturile notificate fiind considerate default si incluse in modelul standard de provizionare.

A.2.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Daca se dovedeste ca nu exista o dovada obiectiva de depreciere pentru un activ financiar analizat la nivel individual atunci activul este inclus intr-un grup de active financiare cu caracteristici similare iar analiza de depreciere are loc la nivel colectiv.

Pentru scopul evaluarii colective pentru depreciere, activele financiare sunt grupate in functie de caracteristici de risc de credit similare care indica capacitatea debitorilor de a plati toate sumele datorate in baza termenelor contractuale. Fluxurile de trezorerie contractuale si istoricul de nerambursare, constituie baza estimarii fluxurilor de trezorerie asteptate.

Istoricul de nerambursare este ajustat pe baza datelor observabile actuale pentru a reflecta efectele conditiilor economice ce nu au afectat perioada pe care se bazeaza istoricul de nerambursare, precum si pentru a indeparta efectele conditiilor care au fost intalnite in perioada istorica dar care nu mai sunt de actualitate.

Provizioanele colective sunt determinate prin inmultirea expunerii nete cu CCF (Credit Conversion Factor - factor de conversie a expunerii extrabilantiere in expunere bilantiara), rata de nerambursare inregistrata istoric si pierderea datorata nerambursarii aferenta portiunii neacoperite cu garantii (LGD - determinat in baza istoricului de recuperare).

B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile.

Expuneri restante

Expunerile sunt restante atunci cand contrapartile nu au efectuat o plata ajunsa la scadenta potrivit contractului.

Credite neperformante, dar care nu sunt in stare de nerambursare

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate si neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 si revizuit in 10 martie 2015.

In scopul raportarii conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel putin una din urmatoarele conditii:

- (a)expunerea a fost clasificata ca fiind in stare de nerambursare;
- (b)expunerea a fost depreciata conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoastere si evaluare";
- (c) expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta careia in perioada de monitorizare i-au fost extinse masurile de restructurare;
- (d)expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta care in perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de intarziere.

Non-retail

Pentru clientii non-retail, atunci cand termenii si conditiile contractului de credit sunt modificate in favoarea clientului, Grupul face diferenta intre renegocierile uzuale si creditele restructurate conform definitiei emisa de EBA in documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportarii expunerilor restructurate si neperformante". Expunerile neperformante conform definitiei EBA includ si expuneri care nu prezinta niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR.

Un credit este considerat restructurat daca debitorul este in dificultate financiara si modificarea conditiilor/termenilor creditului reprezinta o concesie. Pentru clientii non-retail dificultatea financiara este evaluata prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie care se bazeaza pe numerosi factori relevanti si acceptati in cadrul clasificarii de risc a clientului (ex. serviciul datoriei, scaderea ratingului etc.).

Conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoastere si evaluare" ajustarile pentru depreciere provin in urma aparitiei unui eveniment de pierdere; starea de nerambursare conform articolului 178 CRR reprezinta principalul indicator pentru ajustarile pentru depreciere individuale si colective.

Retail

Pentru clientii retail, creditele restructurate sunt monitorizate cel puțin trei luni, cu extinderea perioadei de monitorizare până la un an în cazul în care clientul nu trece de perioada de observare. Pe durata perioadei de monitorizare, clientul este raportat ca depreciat dacă pierderea în urma restructurării este mai mare decât 2,5%. Pierderea în urma restructurării se calculează ca diferență între fluxurile viitoare de numerar în urma restructurării discountate la rata efectivă a dobânzii de dinaintea de restructurare și expunerea creditului (principal, dobânda și comisioane).

În cazul unei expuneri neperformante Micro IMM, starea de neperformant se aplică la nivelul debitorului.

În cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformant la nivelul aceluiasi produs.

Datorită efectului de contaminare la nivel client atunci când un client PI deține expuneri brute bilanțiere restante mai vechi de 90 zile și dacă valoarea contabilă brută restantă reprezintă 20% din total valoare contabilă brută bilanțieră, atunci toate expunerile bilanțiere și extrabilanțiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante și ca urmare facilitățile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorită contaminării la nivel de produs și debitor.

Pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina dacă ar trebui înregistrată o pierdere din depreciere, Grupul emite judecăți cu privire la existența de date observabile care să indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite înainte ca diminuarea să poată fi identificată pentru un credit individual din portofoliu. De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbărilor nefavorabile în comportamentul de plată al unor debitori dintr-un grup sau ale condițiilor economice, naționale sau locale care se corelează cu incidente de plată din partea grupului de debitori.

Conducerea folosește estimări bazate pe experiența din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci când își programează fluxurile viitoare de numerar. Metodologia și ipotezele folosite pentru a estima atât suma cât și data realizării fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente între datele estimate și valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite ține cont de efectele vizibile ale condițiilor pieței actuale asupra estimărilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților bazându-se pe metodologia armonizată cu politicile Grupului și a stabilit că nu mai sunt necesare și alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decât cele prezentate deja în situațiile financiare.

Din totalul provizioanelor de depreciere analiza specifică de contrapartidă se aplică în cazul unor deprecieri identificate la nivel individual și se bazează pe estimarea optimă de către conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. În estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizează situația financiară a contrapartidei și valoarea realizabilă netă a garanțiilor. Evaluarea deprecierii fiecărui activ se stabilește în funcție de valoarea actuală a

acestui, iar strategia de lucru si estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin functia de Risc de Credit.

Ajustarile pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate si pentru care nu exista un indiciu obiectiv de depreciere individuala. Riscul de tara este o componenta in determinarea ajustarilor colective.

In evaluarea colectiva a deprecierei creditelor conducerea ia in considerare ca factori determinanti calitatea creditului, marimea portofoliului, concentrarile si factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimari cu privire la deprecierea inerente si la necesarul de parametri utilizati, modele ce se bazeaza pe experientele anterioare dar si pe conditiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratetea estimarii fluxurilor de numerar viitoare in cazul componentei individuale de provizioane si de modelele de estimari si parametri utilizati in evaluarea colectiva a deprecierei.

C. Prezentare calitativa in conformitate cu reglementarile contabile

Tabelul de mai jos prezinta valoarea totala si medie a expunerilor nete pe parcursul perioadei, in functie de clasa de expuneri (valorile nete ale expunerilor bilantiere si extrabilantiere):

Tabelul de mai jos prezinta calitatea creditului expunerilor bilantiere si extrabilantiere in functie de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti (valori nete)

Grup	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Cheltuieli aferente ajustarilor pentru riscul de credit	Valori nete (a +b-c-d)
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					
Articolul 442 (g)							
EU CR1-BG(a)							
Administratii centrale sau banci centrale	0	6.235.413	0	0	0	0	6.235.413
Instituti	0	2.875.938	3	0	0	1	2.875.935
Societati	503.018	12.905.623	277.517	0	179.043	-11.327	13.131.124
din care: Finantare specializata	69.456	2.360.650	42.709	0	92.433	3.404	2.387.397
din care: IMM-uri	163.716	5.986.980	91.776	0	68.309	-12.349	6.058.920
Expuneri de tip retail	807.003	15.972.030	733.177	0	273.771	-89.266	16.045.856
Garantate cu bunuri imobiliare	543.977	5.769.775	328.254	0	0	58.516	5.985.498
IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Altele decat IMM-uri	543.977	5.769.775	328.254	0	0	58.516	5.985.498
Eligibile reînnoibile	14.314	3.519.978	34.195	0	32.210	-10.875	3.500.097
Alte expuneri de tip retail	248.712	6.682.277	370.727	0	241.561	-136.907	6.560.262
IMM-uri	63.081	1.139.927	69.709	0	38.724	-7.323	1.133.299
Altele decat IMM-uri	185.631	5.542.349	301.018	0	202.837	-131.455	5.426.962
Titluri de capital	89	45.358	0	0	0	0	45.447
Total abordare IRB	1.310.110	38.034.362	1.010.697	0	452.814	-100.592	38.333.775
Administratii centrale sau banci centrale	0	3.817.183	2	0	0	0	3.817.181
Administratii regionale sau autoritati locale	0	639.470	362	0	0	92	639.108
Entitati din sectorul public	0	52.052	19	0	0	0	52.033

Banci multilaterale de dezvoltare	0	118.349	0	0	0	0	118.349
Institutii	0	24.187	0	0	0	0	24.187
Societati	1.041	4.570.921	5.447	0	0	88	4.566.515
din care: IMM-uri	0	374.641	1.376	0	0	0	373.265
Expuneri de tip retail	301	663.834	5.515	0	18.020	505	658.620
din care: IMM-uri	301	440.734	4.094	0	1.478	316	436.941
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	70.086	351	0	0	-141	69.735
din care: IMM-uri	0	23.004	307	0	0	-142	22.697
Expuneri în stare de nerambursare	40,569	0	27.390	0	9.129	-178	13.179
Organisme de plasament colectiv	0	20.368	0	0	0	0	20.368
Expuneri provenind din titluri de capital	0	1.606	0	0	0	0	1.606
Alte expuneri	0	2.883.785	20.017	0	295.527	31.813	2.863.768
Total abordare standardizata	41.911	12.861.841	59.103	0	322.676	32.179	12.844.649
Total	1.352.021	50.896.203	1.069.800	0	775.490	-68.413	51.178.424
din care: Imprumuturi	1.205.759	24.992.076	1.069.800	0	774.871	-68.413	25.128.035
din care: Titluri de creanta	0	5.103.842	7	0	0	0	5.103.835
din care: Expuneri extrabilantiere	98.441	12.075.889	61.211	0	0	-25.970	12.113.119

Banca	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Cheltuieli afereente ajustarilor pentru riscul de credit	Valori nete (a +b-c-d)
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					
Articolul 442 (g)							
EU CR1-BG(a)							
Administratii centrale sau banci centrale	0	6.235.413	0	0	0	0	6.235.413
Institutii	0	2.875.938	3	0	0	1	2.875.935
Societati	503.018	13.025.419	277.517	0	179.043	-11.327	13.250.920
din care: Finantare specializata	69.456	2.360.651	42.709	0	92.433	3.404	2.387.398
din care: IMM-uri	163.716	5.986.980	91.776	0	68.309	-12.349	6.058.920
Expuneri de tip retail	807.003	15.972.030	733.177	0	273.771	-87.931	16.045.856
Garantate cu bunuri imobiliare	543.977	5.769.775	328.254	0	0	58.516	5.985.498
IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Altele decat IMM-uri	543.977	5.769.775	328.254	0	0	58.516	5.985.498
Eligibile reînnoibile	14.314	3.519.978	34.195	0	32.210	-10.875	3.500.097
Alte expuneri de tip retail	248.712	6.682.277	370.727	0	241.561	-135.572	6.560.262
IMM-uri	63.081	1.139.927	69.709	0	38.724	-7.323	1.133.299
Altele decat IMM-uri	185.631	5.542.349	301.018	0	202.837	-131.455	5.426.962
Titluri de capital	90	150.859	0	0	0	0	150.949
Total abordare IRB	1.310.111	38.259.659	1.010.697	0	452.814	-99.257	38.559.073
Administratii centrale sau banci centrale	0	3.668.650	0	0	0	0	3.668.650
Administratii regionale sau autoritati locale	0	624.340	356	0	0	92	623.984
Entitati din sectorul public	0	52.052	19	0	0	0	52.033
Banci multilaterale de dezvoltare	0	118.349	0	0	0	0	118.349
Societati	0	3.979.022	2.929	0	0	88	3.976.093
din care: IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Expuneri de tip retail	0	282.010	1.989	0	18.020	505	280.021
din care: IMM-uri	0	79.852	729	0	1.478	316	79.123

Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	23.102	308	0	0	-141	22.794
din care: IMM-uri	0	23.004	307	0	0	-142	22.697
Expuneri în stare de nerambursare	4.705	0	3.490	0	8.509	-178	1.215
Expuneri provenind din titluri de capital	0	0	0	0	0	0	0
Alte expuneri	0	2.845.075	20.022	0	295.527	31.813	2.825.053
Total abordare standardizată	4.705	11.592.600	29.113	0	322.056	32.179	11.568.192
Total	1.314.816	49.852.259	1.039.810	0	774.870	-67.078	50.127.265
din care: Imprumuturi	1.168.897	24.197.359	975.302	0	774.871	-67.078	24.390.954
din care: Titluri de creanță	0	4.960.867	0	0	0	0	4.960.867
din care: Expuneri extrabilantiere	98.441	11.988.400	61.211	0	0	-25.970	12.025.630

Tabelul de mai jos prezinta calitatea creditului expunerilor bilanțiere si extrabilanțiere in functie de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti

Grup	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate	Cheltuieli aferente ajustarilor pentru riscul de credit	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					(a+b-c-d)
Articolul 442 (g) EU CR1-B							
Agricultura, silvicultura si pescuit	12.667	997.457	8.825	0	5.190	-904	1.001.299
Industria extractiva	227	443.277	317	0	2	-98	443187
Industria prelucratoare	119.596	3.367.356	74.091	0	26.001	-17.542	3.412.861
Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului si aerului conditionat	81.428	1.041.703	37.019	0	29.133	-7.670	1.086.112
Aprovizionare cu apa	1.500	128.097	1.676	0	856	-284	127.921
Constructii	53.563	2.252.074	39.548	0	81.762	1.476	2,266,089
Comert cu ridicata si cu amanuntul	156,253	4,894,647	96.258	0	24.683	2,928	4.954.642
Transporturi si depozitare	17.828	1.700.153	21.376	0	5.361	-2.263	1.696.605
Servicii de cazare si alimentatie	2.111	383.940	4.045	0	2.436	-2.397	382.006
Informare si comunicatii	36.134	512,399	34.004	0	959	2.632	514.529
Activitati imobiliare	91.874	1.299.033	56.205	0	39.820	5.628	1.334.702
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	15.223	575.658	9.691	0	585	-253	581.190
Activitati administrative si de sprijin	3.463	281.256	2.843	0	258	-48	281.876
Administrare publica si de aparare, asigurări sociale obligatorii	1	5.187.681	373	0	0	90	5.187.309
Educatie	880	59.272	104	0	0	-29	60.048
Servicii de sănătate umana si activitati de asistenta sociala	3.544	298.496	4.254	0	704	-364	297.786
Arte, divertisment si activitati recreative	6.776	24.318	5.376	0	29	-137	25.718
Alte servicii	748.953	27.449.386	673.795	0	557.711	-49.178	27.524.544
Total	1.352.021	50.896.203	1.069.800	0	775.490	-68.413	51.178.424

Banca	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate	Cheltuieli aferente ajustarilor pentru riscul de credit	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					(a+b-c-d)
Articolul 442 (g) EU CR1-B							
Agricultura, silvicultura si pescuit	11.840	939.148	7.706	0	5.190	-904	943.282
Industria extractiva	69	442.098	154	0	2	-98	442.013
Industria prelucratoare	116.620	3.238.804	71.084	0	26.001	-17.542	3.284.340
Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului si aerului conditionat	81.428	1.041.456	37.018	0	29.133	-7.670	1.085.866
Aprovizionare cu apa	1.442	110.336	1.612	0	856	-284	110.166
Constructii	39.505	2.184.817	31.375	0	81.762	1.476	2.192.947
Comert cu ridicata si cu amanuntul	155.786	4.701.450	95.036	0	24.683	2.928	4.762.200
Transporturi si depozitare	8.604	1.381.445	11.874	0	5.361	-2.263	1.378.175
Servicii de cazare si alimentatie	2.095	334.961	3.944	0	2.436	-2.397	333.112
Informare si comunicatii	34.882	500.781	32.752	0	959	2.632	502.911
Activitati imobiliare	87.999	1.256.341	55.216	0	39.200	5.628	1.289.124
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	15.138	552.654	9.460	0	585	-253	558.332
Activitati administrative si de sprijin	2.659	271.046	2.251	0	258	-48	271.454
Administrare publica si de aparare, asigurări sociale obligatorii	1	5.007.392	365	0	0	90	5.007.028
Educatie	880	59.077	103	0	0	-29	59.854
Servicii de sănătate umana si activitati de asistenta sociala	643	281.904	1.264	0	704	-364	281.283
Arte, divertisment si activitati recreative	6.776	17.192	5.349	0	29	-137	18.619
Alte servicii	748.448	27.531.358	673.247	0	557.711	-47.843	27.606.559
Total	1.314.815	49.852.260	1.039.810	0	774.870	-67.078	50.127.265

Tabelul de mai jos prezinta calitatea creditului expunerilor bilanțiere si extrabilantiere in functie de repartizarea geografica (valorile nete).

Grup	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Cheltuieli aferente ajustarii pentru riscul de credit	Valori nete (a+ b -c-d)
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					
Articolul 442 (g)							
EU CR1-C							
Bucuresti-Ilfov	391.209	17.112.474	312.840	0	149.585	-10.033	17.190.843
<i>Centru</i>	150.117	3.702.734	120.199	0	105.719	-9.323	3.732.652
<i>Nord-Est</i>	95.086	2.511.359	79.786	0	27.293	-3.289	2.526.659
<i>Nord-Vest</i>	192.262	3.256.719	120.081	0	25.966	-25.497	3.328.900
<i>Alte tari</i>	2.082	11.383.580	2.012	0	305.843	29.953	11.383.650
<i>Alte zone</i>	1.342	87.351	1.024	0	0	0	87.669
<i>Sud-Muntenia</i>	182.212	4.045.776	164.482	0	73.619	-18.726	4.063.506
Sud-Est	122.386	3.688.188	87.487	0	35.009	-5.522	3.723.087
Sud-Vest Oltenia	83.813	2.041.455	65.427	0	24.312	-6.095	2.059.841
Vest	131.512	3.066.567	116.462	0	28.144	-19.881	3.081.617
Total	1.352.021	50.896.203	1.069.800	0	775.490	-68.413	51.178.424

Banca	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate din bilant	Cheltuieli aferente ajustarii pentru riscul de credit	Valori nete (a+ b -c-d)
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					
Articolul 442 (g)							
EU CR1-C							
Bucuresti-Ilfov	373.117	16.838.637	302.601	0	149.288	-10.033	16.909.153
<i>Centru</i>	146.042	3.602.384	116.004	0	105.690	-9.323	3.632.422
<i>Nord-Est</i>	91.103	2.424.715	75.323	0	27.152	-3.289	2.440.495
<i>Nord-Vest</i>	188.533	3.140.123	116.351	0	25.964	-25.497	3.212.305
<i>Alte tari</i>	2.082	11.383.580	2.012	0	305.843	29.953	11.383.650
<i>Alte zone</i>	0	78.207	0	0	0	0	78.207
<i>Sud-Muntenia</i>	178.431	3.801.427	160.768	0	73.528	-18.726	3.819.090
Sud-Est	121.366	3.599.051	86.142	0	34.984	-5.522	3.634.275
Sud-Vest Oltenia	82.929	1.988.135	64.607	0	24.290	-6.095	2.006.457
Vest	131.213	2.996.000	116.002	0	28.131	-18.546	3.011.211
Total	1.314.816	49.852.259	1.039.810	0	774.870	-67.078	50.127.265

Tabelul de mai jos prezinta analiza privind cresterea vechimii aferente inregistrării in contabilitate a expunerilor bilantiere restante, indiferent de statutul lor de depreciere (valori contabile brute).

Grup

Articolul 442 (g) EU CR1-D	Valori contabile brute					
	≤ 30 zile	> 30 zile ≤ 60 zile	> 60 zile ≤ 90 zile	> 90 zile ≤ 180 zile	> 180 zile ≤ 1 an	> 1 an
Credite	1.581.893	173.359	89.018	103.832	93.103	442.557
Titluri de creanta	0	0	0	0	0	0
Expuneri totale	1.581.893	173.359	89.018	103.832	93.103	442.557

Banca

Articolul 442 (g) EU CR1-D	Valori contabile brute					
	≤ 30 zile	> 30 zile ≤ 60 zile	> 60 zile ≤ 90 zile	> 90 zile ≤ 180 zile	> 180 zile ≤ 1 an	> 1 an
Credite	1.547.753	163.952	87.813	102.309	91.027	414.769
Titluri de creanta	0	0	0	0	0	0
Expuneri totale	1.547.753	163.952	87.813	102.309	91.027	414.769

Tabelul de mai jos prezinta expunerile neperformante si restructurate (valori contabile brute) in conformitate cu Regulamentul de punere in aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei.

Grup

Articolul 442 (g) EU CR1-E	Valorile contabile brute ale expunerilor performante si neperformante							Deprecieri, provizioane si ajustări de valoare justa cumulate negative determinate de riscul de credit				Garantiile reale si garantiile financiare primite	
		Din care performante, dar restante > 30 zile si <= 90 zile	Din care expuneri performante restructurate	Din care neperformante				Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor neperformante	Din care expuneri restructurate
					Din care in stare de nerambursare	Din care depreciate	Din care restructurate		Din care restructurate		Din care restructurate		
Titluri de creanta	4.786.995	0	0	0	0	0	0	-558	0	0	0	0	0
Credite si avansuri	32.686.753	166.429	173.694	1.567.629	1.332.466	1.205.532	988.999	-348.318	-14.754	-759.018	-401.617	641.258	588.418
Expuneri extrabilantiere	12.262.524	0	6.178	107.556	99.406	0	20.711	31.510	116	32.960	5.259	13.118	1.387

Banca

Articolul 442 (g) EU CR1-E	Valorile contabile brute ale expunerilor performante si neperformante							Deprecieri, provizioane si ajustări de valoare justa cumulate negative determinate de riscul de credit				Garantiile reale si garantiile financiare primite	
		Din care performante, dar restante > 30 zile si <= 90 zile	Din care expuneri performante restructurate	Din care neperformante				Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor neperformante	Din care expuneri restructurate
					Din care in stare de nerambursare	Din care depreciate	Din care restructurate		Din care restructurate		Din care restructurate		
Titluri de creanta	4.626.204	0	0	0	0	0	0	-550	0	0	0	0	0
Credite si avansuri	31.832.404	157.345	168.674	1.530.775	1.295.902	1.168.678	964.631	-343.230	-14.586	-734.128	-385.344	629.315	588.110
Expuneri extrabilantiere	12.175.035	0	6.178	107.556	99.406	0	20.711	31.510	116	32.960	5.259	13.118	1.387

Tabelul de mai jos prezinta miscarile in ajustarile pentru depreciere.

Grup

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	30 iunie 2018
Sold de deschidere	1.000.487
Majorari datorate ajustarilor constituite pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	382.214
Diminuari datorate ajustarilor pentru depreciere reluate pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-312.943
Reduceri datorate anularilor ajustarilor cumulate pentru riscul de credit în cursul perioadei	-84.883
Transferuri între ajustarile pentru riscul de credit	0
Impactul diferentelor de curs valutar	1.247
Combinari de activitati, inclusiv achizitionari și vânzări de filiale	0
Alte ajustari	18.435
Sold de inchidere	1.004.557
Recuperarile privind ajustarile pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	-28.805
Ajustarile specifice pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	7.346

Banca

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	30 iunie 2018
Sold de deschidere	971.468
Majorari datorate ajustarilor constituite pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	381.585
Diminuari datorate ajustarilor pentru depreciere reluate pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-312.943
Reduceri datorate anularilor ajustarilor cumulate pentru riscul de credit în cursul perioadei	-84.810
Transferuri între ajustarile pentru riscul de credit	0
Impactul diferentelor de curs valutar	1.244
Combinari de activitati, inclusiv achizitionari și vânzări de filiale	0
Alte ajustari	18.435
Sold de inchidere	974.979
Recuperarile privind ajustarile pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	-28.805
Ajustarile specifice pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	7.346

Tabelul de mai jos prezinta modificarile stocului de credite si de titluri de creanta in stare de nerambursare :

Grup

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	Valoarea contabila bruta a expunerilor aflate in stare de nerambursare 31 decembrie 2017
Sold de deschidere	1.277.667
Credite si titluri de creanta care se afla in stare de nerambursare sau sunt depreciate fata de ultima perioada de raportare	142.756
Readuse la statutul de neafare in stare de nerambursare	-40.439
Valorile eliminate din bilant	-41.221
Alte modificari	-85.525
Sold de inchidere	1.253.238

Banca

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	Valoarea contabila bruta a expunerilor aflate in stare de nerambursare 30 iunie 2018
Sold de deschidere	1.241.166
Credite si titluri de creanta care se afla in stare de nerambursare sau sunt depreciate fata de ultima perioada de raportare	139.630
Readuse la statutul de neafare in stare de nerambursare	-40.198
Valorile eliminate din bilant	-41.145
Alte modificari	-83.078
Sold de inchidere	1.216.375

9. Articolul 443 CRR Active negrevate de sarcini

Obiectul principal de activitate al Bancii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice si juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plati interne si internationale, operatiuni de schimb valutar, acordarea de finantari pentru nevoi operationale, finantari pe termen mediu, garantii bancare, acreditive. Principala sursa a activelor grevate cu sarcini provine din titluri de datorie gajate urmate de depozite colaterale. Cel mai mare volum al activelor negrevate cu sarcini provine din credite si avansuri acordate clientelei urmate de numerar si disponibilitati la Banca Centrala si de titluri de datorie.

<i>Grup Mii RON</i>	Valoarea contabila a activelor grevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor grevate cu sarcini	Valoarea contabila a activelor negrevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor negrevate cu sarcini
Activele institutiei raportoare	115.925		38.952.855	
Instrumente de capital	0	0	61.782	61.782
Titluri de datorie	101.675	101.687	5.019.593	4.991.311
Alte active	14.250		33.871.480	

<i>Grup Mii RON</i>	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt disponibile pentru a fi grevate cu sarcini
Garantii reale primite de institutiile raportoare	0	0
Instrumente de capital	0	0
Titluri de datorie	0	0
Alte garantii reale primite	0	0
Titluri proprii de datorie altele decat obligatiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active	0	0

<i>Grup Mii RON</i>	Datorii corespunzatoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu imprumut	Active, garantii reale primite si titluri proprii de datorii emise, altele decat obligatiunile garantate si titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Valoarea contabila a datoriilor financiare selectate	12.674	14.199

<i>Banca Mii RON</i>	Valoarea contabila a activelor grevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor grevate cu sarcini	Valoarea contabila a activelor negrevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor negrevate cu sarcini
Activele institutiei raportoare	114.488		37.990.406	
Instrumente de capital	0	0	45.570	45.570
Titluri de datorie	100.289	100.289	4.860.196	4.833.033
Alte active	14.199		33.084.640	

<i>Banca Mii RON</i>	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt disponibile pentru a fi grevate cu sarcini
Garantii reale primite de institutiile raportoare	0	0
Instrumente de capital	0	0
Titluri de datorie	0	0
Alte garantii reale primite	0	0
Titluri proprii de datorie altele decat obligatiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active	0	0

<i>Banca Mii RON</i>	Datorii corespunzatoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu imprumut	Active, garantii reale primite si titluri proprii de datorii emise, altele decat obligatiunile garantate si titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Valoarea contabila a datoriilor financiare selectate	12.674	14.199

10. Articolul 444 CRR Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution)

Grupul RBI utilizeaza pentru expunerile fata de administratiile centrale tratate in Abordarea Standard evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului: Standard and Poor's, Moody's si Fitch.

Pentru celelalte tipuri de expuneri se utilizeaza, daca exista, evaluarile de credit furnizate de Standard and Poor's.

Evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului sunt mapate pe nivele de calitate a creditelor aferente claselor de expuneri definite in Abordarea Standardizata:

ECAIs	Scala de evaluare a calitatii creditului/ Nivelul de calitate a creditului	Standard and Poor's	Moody's	Fitch
Evaluari de credit pe termen lung	1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-
	2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-
	3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-
	4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-
	5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-
	6	CCC+ and below	Caa1 and below	CCC+ and below
Evaluari de credit pe termen scurt	1	A-1+, A-1	P-1	F1+, F1
	2	A-2	P-2	F2
	3	A-3	P-3	F3
	4	Below A-3	NP	Below F3
	5			
	6			

Rating notch	ECAI Rating		
	Standard & Poor's	Moody's	Fitch
1	AAA	Aaa	AAA
1	AA+	Aa1	AA+
1	AA	Aa2	AA
1	AA-	Aa3	AA-
1	A+	A1	A+
2	A	A2	A
2	A-	A3	A-
2	BBB+	Baa1	BBB+
3	BBB	Baa2	BBB
3	BBB-	Baa3	BBB-
3	BB+	Ba1	BB+
4	BB	Ba2	BB
4	BB-	Ba3	BB-
4	B+	B1	B+
5	B	B2	B
5	B-	B3	B-
5	CCC+	Caa1	CCC
6	CCC	Caa2	CC
6	CCC-	Caa3	CC
6	CC	Ca	C
6	C	Ca	C
6	D	C	D
7	NR	NR	NR

A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 30 Iunie 2018, valoarea totala a expunerilor si valorile expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea Standard, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea standardizata (SA)	10,981,881	11,977,853	200,580
Administrații centrale sau bănci centrale	3,661,110	4,363,316	-
Administrații regionale sau autorități locale	627,815	665,905	10,134
Entități din sectorul public	52,033	52,033	4,163
Bănci multilaterale de dezvoltare	114,152	379,474	-
Organizații internaționale	-	-	-
Instituții	-	-	-
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	3,989,974	3,980,329	133,955
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	38,598	38,598	368
Retail	285,315	285,315	11,008
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor	24,763	24,763	768

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
imobile			
Expuneri în stare de nerambursare	1,892	1,892	155
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-
Alte elemente	2,224,827	2,224,827	40,398

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila diminuată cu ajustările de valoare și provizioane (expunere netă), determina aplicand standardele prudentiale.

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	12,235,520	13,231,493	264,759
Administrații centrale sau bănci centrale	3,803,478	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	642,945	129,700	10,376
Entități din sectorul public	52,033	52,033	4,163
Bănci multilaterale de dezvoltare	114,152	-	-
Organizații internaționale	-	-	-
Instituții	16,336	4,620	370
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	4,580,397	2,163,110	173,049
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	38,598	4,601	368
Retail	658,335	343,135	27,451
imobile			
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor	80,269	52,517	4,201
Expuneri în stare de nerambursare	14,019	11,940	955
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	16,212	16,212	1,297
Titluri de capital	1	1	0
Alte elemente	2,257,343	536,214	42,897

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila diminuată cu ajustările de valoare și provizioane, determina aplicand standardele prudentiale

Defalcarea expunerilor reglementate in expuneri bilantiere si extrabilantiere, inainte si dupa aplicarea factorului de conversie și a tehnicilor de diminuare a riscurilor, precum si prezentarea ponderii de risc medii aferente fiecărei clase de expunere.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri înainte de CCF* și de CRM**		Expuneri după CCF și CRM		RWA și densitatea RWA	
	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	RWA	Densitatea RWA
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	7,950,511	3,026,082	8,922,500	611,325	2,507,251	26%
Administrații centrale sau bănci centrale	3,661,110	-	4,363,316	-	-	0%
Administrații regionale sau autorități locale	561,081	66,735	599,171	27,862	126,674	20%
Entități din sectorul public	52,033	-	52,033	-	52,033	100%
Bănci multilaterale de dezvoltare	114,152	-	353,929	19,159	-	0%
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	0%
Instituții	-	-	-	0	-	0%
Societăți,	1,189,532	2,795,154	1,181,923	485,688	1,674,433	100%
Retail	-	-	-	-	-	0%
Expuneri garantate cu ipotece asupra bunurilor imobile	122,715	162,600	122,270	78,354	137,602	69%
Expuneri în stare de nerambursare	23,276	1,487	23,246	208	9,595	41%
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	0%
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	0%
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	0%
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	0%
Titluri de capital	-	-	-	-	-	0%
Alte elemente	2,224,827	-	2,224,827	-	504,976	23%

*CCF- factor de conversie

** CRM-tehnici de diminuare a riscului de credit, eligibile pentru determinarea cerintelor de capital

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Expuneri înainte de CCF* și de CRM**		Expuneri după CCF și CRM		RWA și densitatea RWA	
	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	RWA	Densitatea RWA
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	9,116,662	3,113,571	10,088,651	655,736	3,309,482	31%
Administrații centrale sau bănci centrale	3,802,145	1,333	4,504,351	1,333	-	0%
Administrații regionale sau autorități locale	576,211	66,735	614,300	27,862	129,700	20%
Entități din sectorul public	52,033	-	52,033	-	52,033	100%
Bănci multilaterale de dezvoltare	114,152	-	353,929	19,159	-	0%
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	0%
Instituții	16,336	-	19,039	0	4,620	0%
Societăți,	1,718,367	2,856,742	1,710,758	516,483	2,163,110	97%
Retail	-	-	-	-	-	0%
Expuneri garantate cu ipotece asupra bunurilor imobile	471,168	187,167	465,569	90,638	343,135	62%
Expuneri în stare de nerambursare	78,781	1,487	78,751	208	52,517	67%
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	13,913	106	11,136	53	11,940	107%
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	0%
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	0%
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	0%
Titluri de capital	16,212	-	16,212	-	16,212	0%
Alte elemente	2,257,343	-	2,262,573	-	536,214	24%

*CCF- factor de conversie

** CRM-tehnici de diminuare a riscului de credit, eligibile pentru determinarea cerințelor de capital

Defalcare in functie de ponderile de risc a expunerilor dupa aplicarea factorului de conversie si dupa tehnicile de diminuare a riscurilor:

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Pondere de risc*							Total	Din care nu beneficiază de rating
	0%	20%	35%	75%	100%	150%	250%		
Clasele de expuneri din Abordarea standardizata (SA)	6,422,882	667,164	15,359	206,764	2,223,676	3,267	-	9,539,112	9,532,978
Administrații centrale sau bănci centrale	4,363,316	-	-	-	-	-	-	4,363,316	4,363,316
Administrații regionale sau autorități locale	-	625,448	-	-	1,584	-	-	627,033	627,033
Entități din sectorul public	-	0	-	-	52,033	-	-	52,033	52,033
Bănci multilaterale de dezvoltare	373,088	-	-	-	-	-	-	373,088	373,088
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Societăți	-	-	-	-	1,669,832	3,067	-	1,672,899	1,666,765
Retail	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Expuneri garantate cu ipotechi asupra bunurilor imobile	-	-	-	200,625	-	-	-	200,625	200,625
Expuneri în stare de nerambursare	-	-	15,359	6,139	1,955	-	-	23,454	23,454
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	1,639	200	-	1,839	1,839
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte elemente	1,686,479	41,715	-	-	496,633	-	-	2,224,827	2,224,827

*Ponderile de risc 2%,4%,10%,50%,70%,370%,1250%, Altele si Dedusa nu au fost prezentate in tabelul de mai sus deoarece nu exista expuneri care se califica pentru aceste ponderi de risc.

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Pondere de risc *								Total	Din care nu beneficiază de rating
	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%		
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	6,571,758	698,626	30,331	562,346	2,879,336	4,571	-	10,749,674	10,743,540	6,571,758
Administrații centrale sau bănci centrale	4,505,684	-	-	-	-	-	-	4,505,684	4,505,684	4,505,684
Administrații regionale sau autorități locale	-	640,578	-	-	1,584	-	-	642,163	642,163	-
Entități din sectorul public	-	0	-	-	52,033	-	-	52,033	52,033	-
Bănci multilaterale de dezvoltare	373,088	-	-	-	-	-	-	373,088	373,088	373,088
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții	-	16,332	-	-	-	-	-	19,039	19,039	-
Societăți	-	-	-	-	2,229,461	3,067	-	2,232,528	2,226,393	-
Retail	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	-	-	556,207	-	-	-	556,207	556,207	-
Expuneri în stare de nerambursare	-	-	30,331	6,139	42,489	-	-	78,959	78,959	-
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	9,685	1,503	-	11,189	11,189	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-	16,212	-	-	16,212	16,212	-
Alte elemente	1,692,986	41,715	-	-	527,871	-	-	2,262,573	2,262,573	1,692,986

*Ponderile de risc 2%,4%,10%,70%,370%,1250%, Altele si Dedusa nu au fost prezentate in tabelul de mai sus deoarece nu exista expuneri care se califica pentru aceste ponderi de risc.

11. Articolul 445 CRR Expunerea la Riscul de Piata

Raiffeisen Bank S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul de piata utilizand metodologia standard descrisa in CRR.

Cerinta de capital pentru riscul de piata la 30 Iunie 2018, respectiv 31 Decembrie 2017 este urmatoarea:

Mii RON	30-Iun-18	31-Dec-17
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie general aferent instrumentelor de datorie tranzactionate	8,706	21,983
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie specific aferent instrumentelor de datorie tranzactionate		2
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul valutar	15,210	14,963
Total cerinte de fonduri proprii pentru riscul de piata	23,916	36,948

12. Articolul 446 CRR Riscul Operational

In cadrul Raiffeisen Bank marimea capitalului adecvat profilului de risc operational se calculeaza, atat pentru scopuri interne cat si pentru scopuri prudentiale la nivel local, dupa **Metoda Abordarii Standard**.

La nivel Grupului RBI, marimea capitalului adecvat profilului de risc operational se calculeaza, atat pentru scopuri interne cat si pentru scopuri prudentiale folosind **Metoda Abordarii Avansate**, Raiffeisen Bank fiind parte dintre entitatile pentru care aceasta metoda de calcul este aplicata. Grupul RBI a primit aprobarea European Central Bank (ECB) la sfarsitul anului 2016.

13. Articolul 448 CRR Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare

Obiectivul bancii in ceea ce priveste administrarea riscului de piata este de a controla expunerea bancii la acest tip de risc, prin stabilirea unor limite. Aceste limite privind riscul de piata sunt detaliate in „Politica privind riscul de piata”, care prezinta principalele tipuri de riscuri de piata la care banca este expusa (riscul de curs valutar si riscul de rata a dobanzii), precum si structura si valoarea limitelor de piata. Banca are urmatoarele tipuri de limite de risc de piata:

- Limite de sensitivitate (basis point value) pe total si pe diferite benzi de refixare a dobanzii (pentru riscul de rata dobanzii)
- Limite de stopare a pierderii pentru riscul de rata dobanzii si riscul valutar si praguri de atentionare pentru riscul de rata dobanzii
- Limite pentru pozitia valutara maxima deschisa pe valute si pe total (pentru riscul valutar)

- Limite pentru Valoarea la Risc (considerand riscul de rata dobanzii, riscul valutar, riscul de credit spread).

Funcția de control a riscului de piață este asigurată de un departament dedicat din cadrul Direcției Grup Risc Control și Managementul Portofoliului, în conformitate cu Regulamentul de Organizare și Funcționare al băncii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare al riscului de piață se referă la toate riscurile de piață la care banca înregistrează expuneri, la nivel individual și consolidat. Monitorizarea riscurilor de piață la care banca este expusă se realizează cu frecvență zilnică sau săptămânală, iar raportarea expunerilor la acest risc se face către conducerea băncii (zilnic) și către Comitetul de Active și Pasive (lunar).

Riscul principal la care sunt expuse activitățile din afara portofoliului de tranzacționare este riscul de pierdere ca urmare a modificărilor în fluxurile de numerar viitoare sau a valorii de piață a instrumentelor financiare determinate de fluctuația ratelor de dobândă.

Principalele surse ale riscului de rata a dobanzii din activitățile din afara portofoliului de tranzacționare (banking book) sunt reprezentate de corelațiile imperfecte dintre data maturității (pentru activele și datoriile purtătoare de rate fixe de dobândă) sau data refixării dobanzii (pentru activele și datoriile purtătoare de rate de dobândă variabile), evoluția adversă a curbei dobanzilor (evoluția neparalelă a ratelor de dobândă a activelor și pasivelor purtătoare de dobândă) și corelația imperfectă în ajustarea ratelor de încasat și de platit pentru diferite instrumente financiare cu caracteristici de refixare a dobanzii asemănătoare dar nu identice.

Principalele valute pentru care Banca deține poziții deschise la riscul de rata dobanzii sunt RON, EUR, USD și CHF. Există poziții deschise și în alte valute în afara celor principale însă de dimensiuni foarte reduse.

La nivelul Băncii gestionarea riscului de rata dobanzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare (cu excepția portofoliului de titluri din afara portofoliului de tranzacționare care nu sunt parte din portofoliul de lichiditate) este realizată de Direcția Managementul Bilantului și Portofoliului din cadrul Diviziei Trezorerie în concordanță cu Strategia Raiffeisen Bank S.A. în domeniul administrării riscului de rata dobanzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare aprobată de către Comitetul pentru Active și Pasive (ALCO) și în cadrul sistemului de limite de risc de piață aprobate.

Acoperirea riscului de rata dobanzii se poate realiza prin instrumente bilanțiere sau prin instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare derivate utilizate de Banca pentru reducerea riscului de rata dobanzii includ swap-uri pe rata dobanzii a caror valoare se schimbă în funcție de modificările ratelor de dobândă.

Pentru a măsura riscul de rata a dobanzii, banca calculează un gap pentru rata dobanzii, în care fluxurile de numerar aferente activelor și datoriilor sensibile la ratele dobanzii sunt grupate în funcție de maturitatea contractuală sau de momentul contractual de refixare a dobanzii. Elementele fără maturitate contractuală și fără reguli contractuale de refixare a dobanzii, cum sunt conturile curente și conturile de economii, sunt modelate și repartizate pe benzi de scadență.

Raportul de tip gap de rata dobanzii pentru activitatile din afara portofoliului de tranzactionare este realizat cu frecventa saptamanala. Raportarea privind expunerea la riscul de rata a dobanzii se realizeaza cu frecventa lunara in ALCO.

Mai jos este prezentata variatia valorii economice a bilantului (include atat activitatile din portofoliul de tranzactionare cat si cele din afara sa) la data de 30 iunie 2018 si 31 decembrie 2017 ca urmare a unor socuri de 200bp pentru intreaga curba a randamentelor defalcata pe valute (presupunand ca nu exista miscari asimetrice in curba dobanzii si o pozitie bilantiera constanta):

Mii RON	30 Iunie 2018		31 Decembrie 2017	
	200 bp	200 bp	200 bp	200 bp
	Cresteri	Descresteri	Cresteri	Descresteri
RON	(10,972)	14,898	49,698	(53,917)
EUR	108,069	(117,604)	92,001	(97,659)
USD	12,816	(13,860)	15,361	(16,710)
CHF	(4,051)	4,547	(7,408)	8,113
Total	105,863	(112,019)	173,600	(160,173)

14. Articolul 449 CRR Expunerea la pozitiile din securitizare

Pozitiile in securitizare detinute de banca reprezinta o securitizare sintetica si sunt originare ca urmare a participarii bancii in initiativa JEREMIE.

Initiativa **JEREMIE** reprezinta un set de actiuni avand ca obiectiv cresterea accesului la finantare al IMM-urilor. Initiativa este organizata in Romania prin intermediul Fondului European De Investitii, care administreaza fonduri puse la dispozitie de Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR). **Fondul European de Investitii (EIF)**, este parte a Bancii Europene de Investitii, si reprezinta principalul instrument de promovare a finantarilor oferite de Comisia Europeana. Fondul ofera capital de risc pentru IMM-uri si furnizeaza garantii institutiilor financiare pentru a acoperi imprumaturile acordate IMM-urilor. Prin programul JEREMIE s-a garantat in proportie de 80% finantarile acordate companiilor eligibile, utilizand surse din Programul Operational Sectorial Cresterea Competitivitatii Economice (POS-CCE).

Obiectivele bancii in legatura cu activitatea de securitizare

In Decembrie 2010, Raiffeisen Bank S.A. a incheiat tranzactia de securitizare sintetica in cadrul initiativei JEREMIE, prin care Fondul European de Investitii (FEI) acopera partial riscul de credit al unui portofoliu de credite acordate de catre banca intreprinderilor mici si mijlocii (IMM). Instrumentul folosit este o garantie de portofoliu care acopera prima pierdere. Prin participarea la acest program, obiectivul bancii este de a eficientiza utilizarea capitalului, beneficiul fiind transferat clientului, printr-un cost mai mic al creditului si o cerinta diminuată de garantare.

Raiffeisen Bank in rolul de originator

In programul JEREMIE, prin contractul semnat cu FEI, acesta din urma garanteaza 80% din fiecare credit eligibil inclus in portofoliu, acoperind pierderile pana la un maxim de 25% din valoarea portofoliului. La 30 Iunie 2018, volumul portofoliului de credite aflat in securitizare este de 24,667 mii Ron integral garantat de EIF (la 31 decembrie 2016, portofoliul securitizat a fost in valoare de 33,186 mii Ron), dupa cum urmeaza:

Valoarea totală a expunerilor din securitizări inițiate	Protecția creditului pentru expunerile securitizate	Poziții din securitizare: expunere inițială			Valoarea totală ponderată la risc a expunerii
		Total, din care:	deduse din fondurile proprii	supuse unor ponderi de risc *	
24,667	(24,667)	-	-	-	-

** determinarea cerintelor de capital se efectueaza aplicand Metoda Formulei Reglementate*

Mentionam ca in Decembrie 2014 acest program tratat ca securitizare a fost incheiat.

Rolurile bancii in procesul de securitizare

Raiffeisen Bank S.A. nu are investitii in pozitii de securitizare sau resecuritizare.

15. Articolul 451 CRR Efectul de levier

In plus fata de cerintele minime de capital, CRR a introdus indicatorul efectului de levier ca instrument de limitare a riscului de indatorare excesiva.

Efectul de levier reprezinta acumularea excesiva de catre banci a unor expuneri in raport cu fondurile lor proprii. Indicatorul efectului de levier poate fi considerat un indicator simplificat de solvabilitate datorita faptului ca masoara volumul activelor neponderate la risc comparativ cu fondurile proprii de nivel 1.

Procesul de gestionare a riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier

Raiffeisen Bank S.A. monitorizeaza nivelul si modificarile indicatorului efectului de levier, precum si riscul legat de efectul de levier ca parte a procesului de evaluare a adecvarii capitalului intern (ICAAP).

Factorii cu impact asupra indicatorului efectului de levier in perioada de referinta

La data de 30 Iunie 2018, indicatorul efectului de levier al RBRO la nivel individual si consolidate a fost de 7 %, dupa cum urmeaza (valorii in mii Ron):

Rezumatul reconcilierii activelor contabile si a expunerilor pentru calcularea indicatorului efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Total active conform situatiilor financiare publicate	38,104,895	39,068,780
Ajustari pentru instrumentele financiare derivate	86,212	86,212
Ajustare pentru elementele extrabilantiere (si anume conversia expunerilor extrabilantiere in sume de credit echivalente)	3,964,649	4,050,805
Alte ajustari	35,872	89,768
Indicatorul de masurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier	42,191,627	43,295,565

Prezentarea informatiilor comune cu privire la indicatorul efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Elemente bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare, dar incluzând garantiile reale).	37,799,203	38,819,540
(Valoarea activelor deduse in momentul stabilirii fondurilor proprii de nivel 1)	(169,188)	(171,709)
Total expuneri bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare)	37,630,016	38,647,831
Costul de inlocuire a tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (si anume fara marja de variatie in numerar eligibila)	52,587	52,554
Sume suplimentare pentru expunerea potentiala viitoare (Potential Future Exposure – „PFE”) aferente tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (metoda marcarii la piata)	86,212	86,212
Total expuneri la instrumente financiare derivate	138,799	138,765
Active SFT brute (fara recunoasterea compensarii), dupa ajustarea tranzactiilor contabile de vânzare	458,164	458,164
Total expuneri la tranzactiile de finantare prin titluri	458,164	458,164

Expuneri extrabilantiere exprimate in valoarea notionala bruta	12,086,841	703,119
(Ajustari pentru conversia in sume de credit echivalente)	(8,122,192)	3,347,686
Alte expuneri extrabilantiere	3,964,649	4,050,805
Fonduri proprii de nivel 1	3,257,122	3,321,867
Indicatorul de masurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier	42,191,627	43,295,565
Indicatorul efectului de levier	7.72%	7.67%

Defalcarea expunerilor bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a expunerilor exceptate)	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Totalul expunerilor bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a expunerilor exceptate), din care:	33,014,089	38,819,540
<i>Expuneri aferente portofoliului de tranzactionare</i>	<i>384,206</i>	<i>433,040</i>
<i>Expuneri aferente portofoliului bancar, din care:</i>	<i>32,629,883</i>	<i>38,386,500</i>
Obligatiuni garantate	-	-
Expuneri considerate ca fiind suverane	11,600,521	10,163,236
Expuneri fata de administratii regionale, banci de dezvoltare multilaterala, organizatii internationale si entitati din sectorul public, care nu sunt tratate ca entitati suverane	647,081	630,476
Institutii	537,329	1,199,815
Expuneri garantate cu ipotece asupra bunurilor imobile	4,484,383	6,083,824
Expuneri de tip retail	6,329,664	7,243,165
Societati	6,141,953	9,145,170
Expuneri in stare de nerambursare	677,981	1,343,195
Alte expuneri (de exemplu, titluri de capital, securitizari si alte active care nu corespund unor obligatii de credit);	2,210,972	2,577,619

16. Articolul 452 CRR Utilizarea abordarii IRB in ceea ce priveste riscul de credit

A. Tipurile de abordari aprobate de Banca Nationala a Romaniei

A.1. Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB)

Raiffeisen Bank S.A. aplica metoda IRB, exceptand tipurile de expuneri pentru care a fost primita aprobarea de aplicare a Abordarii Standard (permanent sau temporar), detaliate dupa cum urmeaza:

A.2. Abordarea Standard Permanent

Conform prevederilor art. 150 din CRR, pentru urmatoarele clase de expuneri, banca indeplineste conditii de utilizare partiala permanent:

- Expuneri fata de administratiile centrale sau bancile centrale, exprimate in moneda Ron sau intr-o valuta a unui stat membru UE
- Expuneri fata de Organizatii Internationale
- Expuneri fata de Banci Multilaterale de Dezvoltare
- Expuneri fata de administratii regionale sau autoritati locale
- Expuneri fata de organismele administrative si entitatile fara scop lucrativ, incluzand Entitati apartinand sectorului public si biserici si comunitati religioase
- Expuneri de tip retail aferente clientilor persoane fizice cu tratament non-retail sau credite pentru achizitia de autoturisme sau cei care beneficiaza de expuneri sub forma de scrisori de garantie

Aplicarea Abordarii Standard Permanent pentru aceste clase de expuneri se datoreaza numarului limitat al contrapartilor iar implementarea unui sistem de rating pentru contrapartile respective constituie un efort excesiv pentru banca, sau datorita apartenantei la unitati operationale de mica importanta, claselor de expuneri sau tipurilor de expuneri care nu sunt semnificative din perspectiva dimensiunii si a profilului de risc.

A.3. Abordarea Standard Temporar

Expuneri de tip retail, reprezentate de portofoliile de clienti de tip Professionals (din portofoliul Micro), respectiv cel achizitionat de la Citibank in 2013, au aprobarea de a utiliza temporar abordarea standard, pana la aprobarea utilizarii IRB.

B. Structura sistemelor interne de rating

Rating-urile externe sunt aplicate in mod direct doar in cazul operatiunilor de securitizare. Pentru toate celelalte tipuri de active, un rating extern existent nu inlocuieste un rating intern si prin urmare nu anuleaza obligativitatea crearii unui rating intern. Rating-urile externe nu sunt utilizate ca input in niciunul dintre modelele de rating interne; rating-urile externe sunt utilizate doar in scopul comparatiei cu rating-urile interne. In procesul de determinare a rating-urilor interne, rating-urile externe si documentatia acestora sunt folosite exclusiv ca informatie aditionala.

Comparatia intre rating-urile interne si cele externe in tabele de mapare constituie un element de baza cu precadere in procesul de validare a modelelor de rating aferente portofoliilor cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default").

Tabelul urmator prezinta tipurile de expuneri si modelul de rating folosit pentru fiecare dintre acestea:

Clasa de expuneri	Modelul de rating											
	CORP	LCO	SMB	SLOT	INS	SOV	LRG	FIN	CIU	PI	Micro	
Retail										X	X	
Administratii centrale sau Banci centrale						X						
Societati din sectorul public	X	X				X	X					
Institutii financiare								X				
Corporatii	X	X	X		X			X		X		
Finantari specializate				X								
Persoane fizice non-retail	X	X										
Creante provenind din titluri de capital	X	X		X	X			X				

PI: Persoane fizice, CORP: Corporatii/Companii, LCO: Companii Mari, SMB: Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM), SLOT: Finantari Specializate, INS: Societati de Asigurare, SOV: Administratii Centrale, LRG: Administratii Publice Locale, FIN: Institutii Financiare, CIU: Organisme de Plasament Colectiv

B.1 Utilizarea estimarilor interne

In conformitate cu abordarea IRB, estimari ale parametrilor interni de risc sunt utilizate nu doar in calcularea cerintei de capital, dar si pentru determinarea costului standard al riscului, profitabilitatii si capitalului economic.

B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating

Modelele de rating non-retail sunt validate centralizat la nivelul RBI AG pentru toate institutiile membre ale Grupului RBI, de catre departamentul "Validarea Modelelor de Rating" o structura independenta de Divizia de Risk si de divizia "Risk Controlling". Sistemele de rating sunt revizuite cu ajutorul unor mecanisme de validare, pe baza urmatoarelor metode:

- Evaluarea documentatiei modelelor de rating
- Evaluarea ipotezelor ce stau la baza modelelor de rating (model design)

- Evaluarea calitatii datelor utilizate pentru validare
- Evaluarea aplicarii rezultatelor modelelor de rating
- Analize ale distributiei portofoliului pe clasele de rating
- Monitorizarea performantei de discriminare a rating-ului final
- Evaluarea performantei de discriminare a input-urilor individuale si a sub-modulelor sistemelor de rating
- Comparatia intre rata de nerambursare estimata si cea observata
- Evaluarea stabilitatii modelului de rating
- Determinarea si analiza matricelor de migrare
- Monitorizarea relatiei intre rating-urile interne si cele externe

Modelele de rating retail sunt validate periodic local de catre Departamentul Metodologie Risc de Credit si Validare, iar validarea anuala este realizata prin intermediul unui Comitet de Validare la nivelul RBI Group. Prin urmare, aceasta structura de validare este independenta de zonele unde riscul de credit este generat.

B.3 Descrierea procesului de rating intern

B.3.1 Informatii generale

Un client este alocat unui anumit model de rating pe baza clasei de expuneri in care este incadrat la momentul calcularii rating-ului. Aceasta mapare intre clasa de expuneri si modelul de rating adecvat constituie o parte fixa a bazei de date de rating, ce documenteaza pasii de urmat in crearea unui rating, impreuna cu procesul de rating in sine.

In toate modelele de rating utilizate in Grupul RBI, "principiul celor patru ochi" (controlul dual) este aplicat cu strictete. Principiile de conformitate sunt documentate in baza de date de rating. Toti angajatii si comitetele implicate in procesul de rating trebuie inregistrati in aceasta baza de date.

Creantele provenite din titluri de capital sunt alocate unui model de rating in functie de tipul clientului respectiv. Pentru aceste tipuri de active expunerile ponderate sunt determinate folosindu-se metoda PD/LGD.

B.3.2 Modelul de rating Corporatii

Aria de Aplicabilitate

Clientii Corporatii/Companii sunt alocati fie modelului de rating Corporatii Mari, fie Corporatii, fie IMM. Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca". Delimitarea intre modelele Corporatii Mari si Corporatii se bazeaza pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" si "total active"; ambele praguri trebuie depasite pentru incadrarea in modelul Corporatii Mari.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating Corporatii a fost dezvoltat de experti RBI, pe baza datelor interne colectate din toate unitatile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum si rationamente expert ale analistilor de rating din RBI AG si din alte unitati ale Grupului RBI.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt combinati statistic pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporatii are doua componente:

▪ **Analiza cantitativa**

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model, precum si ponderea fiecarei variabile, au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioada de un an. Scorul cantitativ tine seama si de tendintele recente in situatia financiara a clientului, precum si de previziunile acestuia.

▪ **Analiza calitativa**

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de intrebari-cheie, la care analistul de rating furnizeaza raspuns. Setul de intrebari este construit intr-o maniera care sa favorizeze o evaluare obiectiva. Variabilele calitative, ponderea fiecarei variabile, precum si scorul alocat fiecarui posibil raspuns au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de predictie pe o perioada de un an.

Rating-ul clientilor Corporatii rezulta din combinarea optima a evaluarii cantitative cu evaluarea calitativa, precum si posibile semnale de avertizare. Modelul de rating Corporatii evalueaza riscul in mod diferit in functie de sectorul de activitate a clientului si tara de resedinta a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporatii este incadrarea clientului in una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare avand alocata o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esential in decizia de creditare si influenteaza semnificativ conditiile in care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obtine situatiile financiare si informatiile aditionale necesare pentru rating. Aceste informatii sunt transmise catre analistul de rating, impreuna cu solicitarea de a aloca un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influenta directa in determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt inregistrati si procesati in modelul de rating exclusiv de catre analistul de rating. Rezultatul acestui proces il constituie determinarea unui rating intern si astfel incadrarea clientului intr-o clasa de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

Cu toate ca acesta este un model de rating statistic, analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor relevanti de natura calitativa. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.3 Modelul de rating Corporatii Mari

Aria de Aplicabilitate

Cientii Corporatii/Companii sunt alocati fie modelului de rating Corporatii Mari, fie Corporatii, fie IMM. Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca". Delimitarea intre modelele Corporatii Mari si Corporatii se bazeaza pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" si "total active"; ambele praguri trebuie depasite pentru incadrarea in modelul Corporatii Mari.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating Corporatii Mari a fost dezvoltat de experti RBI, pe baza rating-urilor externe, a informatiilor financiare aferente acestor rating-uri externe, precum si pe baza datelor interne colectate din toate unitatile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum si rationamente expert ale analistilor de rating din RBI AG si din alte unitati ale Grupului RBI.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt combinati pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporatii Mari are doua componente:

- Analiza cantitativa

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model, precum si ponderea fiecarei variabile, au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioada de un an.

- Analiza calitativa

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de intrebari-cheie, la care analistul de rating furnizeaza raspuns. Setul de intrebari este construit intr-o maniera care sa favorizeze o evaluare obiectiva.

Rating-ul clientilor Corporatii Mari rezulta din combinarea evaluarii cantitative cu evaluarea calitativa, luind in calcul tendintele recente in situatia financiara a clientului, perspectivele acestuia, precum si posibilele semnale de avertizare. Modelul de rating Corporatii Mari evalueaza riscul in mod diferit in functie de sectorul de activitate a clientului si tara de resedinta a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporatii Mari este incadrarea clientului in una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare avand alocata o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esential in decizia de creditare si influenteaza semnificativ conditiile in care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obtine situatiile financiare si informatiile aditionale necesare pentru rating. Aceste informatii sunt transmise catre analistul de rating, impreuna cu solicitarea de a aloca

un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influenta directa in determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt inregistrati si procesati in modelul de rating exclusiv de catre analistul de rating. Rezultatul acestui proces il constituie determinarea unui rating intern si astfel incadrarea clientului intr-o clasa de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

Analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor de natura calitativa relevanti. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.4 Modelul de rating Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM)

Aria de Aplicabilitate

Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca".

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating IMM a fost dezvoltat de experti din cadrul RBI in baza informatiilor relevante din toate unitatile din cadrul Grupului, precum si in baza unor metode statistice complexe si a expertizei analistilor de rating din Departamentul Credit Management Retail din RBI.

Parametrii cantitativi, calitativi si comportamentali sunt combinati statistic pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating IMM are trei componente:

- Analiza cantitativa

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model au fost determinate statistic, pe baza puterii lor de predictie

- Analiza calitativa

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de 31 de parametri, grupati in sase categorii principale. Parametrii sunt determinati in urma unui proces de selectie si evaluare statistica, dar incorporeaza si experienta expertilor in creditare IMM.

- Analiza comportamentala

In cadrul componentei comportamentale a rating-ului, sunt evaluate informatii cu privire la operatiunile de cont curent, produsele de creditare si de leasing ale clientului IMM. Datele sunt livrate automat, cu o frecventa lunara pentru calculul ratingului

Rating-ul clientilor IMM rezulta din combinarea evaluarii cantitative, calitative si comportamentale, conducand la incadrarea clientului in clasa corecta de rating.

Output-ul modelului de rating

Modelul de rating IMM are în total 12 clase de rating. Rating-ul clientului este un factor esențial în decizia de creditare și influențează semnificativ condițiile în care un client este creditat.

Procesul de rating

Rating-ul este determinat de către Responsabilul de Clientela IMM și Analistul de Risc IMM, cu experiența și buna cunoaștere a segmentului IMM. Responsabilul de Clientela IMM are doar dreptul de a iniția și propune un rating, care este apoi revizuit de către Analistul de Risc IMM, respectându-se "principiul celor patru ochi" (control dual). Rating-urile astfel create sunt documentate în baza de date de rating.

Analistul de rating poartă responsabilitatea finală a rating-ului alocat, astfel ca este necesară o evaluare critică a situațiilor financiare ale clientului IMM, precum și a parametrilor de natură calitativă relevanți. Dacă este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel încât acesta să reflecte cât mai exact bonitatea clientului.

B.3.5 Modelul de rating Administrației Centrale (Rating-ul de țară)

Aria de Aplicabilitate

Rating-ul de țară este aplicabil ca:

- Rating de contrapartidă pentru Administrația Centrală, Banca Centrală și entități cu scop administrativ subordonate direct Administrației Centrale.
- Estimare a riscului de țară, în scopul alocării de limite de țară în cadrul unor tranzacții transfrontaliere.
- Plafon pentru estimarea riscului de transfer.

În cazul aplicării ca rating de contrapartidă, rating-ul este utilizat atât pentru expunerile denominate în moneda națională, cât și în monede străine.

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating Administrației Centrale a fost introdus în Decembrie 1999, ca răspuns la criza din Asia din 1997/98. Modelul a fost revizuit în 2002, pentru a răspunde cerințelor Basel II. Cu ajutorul acestui model de rating Grupul RBI poate evalua riscul de țară, pe baza informațiilor publice disponibile cu privire la situația economică și politică din țara respectivă.

Scorul total este mapat cu o clasă de rating, care îi corespunde o probabilitate de nerambursare. Modelul prezintă o corelație ridicată cu rating-urile externe.

În cadrul Grupului RBI, rating-ul de țară este determinat într-o manieră centralizată, de către un departament specializat din RBI AG, fiind pus la dispoziția tuturor entităților Grupului RBI. Rating-ul de țară RBI este singurul rating ce poate fi utilizat în aplicațiile de credit pentru contrapartidele Administrației Centrale și pentru riscul de țară.

Modelul de Rating

Modelul de rating Administrației Centrale diferențiază între țări industrializate și țări în curs de dezvoltare. Această distincție se face ca urmare a faptului că nivelul de datorie externă, capacitatea de acoperire a serviciului datoriei și nivelul de lichiditate externă sunt factori extrem de importanți în

evaluarea riscului tarilor in curs de dezvoltare, dar prezinta doar o importanta secundara in evaluarea riscului tarilor industrializate.

Modelul de rating pentru tarile industrializate este bazat pe criteriile Tratatului de la Maastricht. Modelul de rating pentru tarile in dezvoltare este format din 15 parametri cantitativi si 12 parametri calitativi. Parametrii inclusi in model explica intr-o maniera adecvata schimbarile in pozitia economica si externa ale unei tari.

Procesul de rating

Rating-urile de tara sunt create intr-o maniera centralizata de catre un department de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului. Rating-ul de tara stocat in aceasta baza de date este utilizat in mod automat ca plafon de tara in alte modele de rating.

Analiza cantitativa se bazeaza pe informatii publice disponibile din surse de incredere precum Fondul Monetar International, Banca Mondiala, institute nationale de statistica, Institute of International Finance (IIF) sau Economist Intelligence Unit (EIU). Analiza calitativa se bazeaza pe informatii din presa, din rapoarte de risc specializate si din discutii cu manageri din tarile respective.

Un rating este creat pentru fiecare dintre tarile pentru care entitatile din Grupul RBI au stabilite limite de tara, asadar nu doar in cazurile in care exista o expunere fata de o contrapartida de tip Administratie Centrala sau Banca Centrala. Acest lucru inseamna ca numarul tarilor cu rating este mai mare decat numarul expunerilor active fata de Administratiile Centrale sau Bancile Centrale.

Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui rating de tara ori de cate ori noi limite de tara sunt solicitate.

Rating-urile sunt de regula determinate cel putin o data pe an si revizuite in mod constant de catre analisti pentru a tine seama de posibile tendinte negative.

Ca si in cazul celorlalte modele de rating din Grupul RBI, este respectat "principiul celor patru ochi" (control dual).

B.3.6 Modelul de rating Banci si Instituti Financiare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip institutie financiara. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare a fost revizuit in 2015. Modelul revizuit a primit aprobarea autoritatilor de reglementare in octombrie 2016 si este utilizat in procesul de management al riscului din Noiembrie 2016.

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare a fost dezvoltat statistic de experti RBI utilizand date interne si externe in mod similar ca in timpul procesului de dezvoltare a modelului de rating Corporate. In timpul procesului de dezvoltare a modelului de rating s-a mentinut o buna colaborare cu analistii de rating din cadrul RBI.

Structura ratingului revizuit este consistenta cu abordarea utilizata de agentiile de rating extern. Ratingul este creat in 3 pasi, astfel:

1. Evaluarea viabilitatii (abordare individuala sau ratingul inainte de a considera sustinerea financiara)
Indicatorii cantitativi calculati pe baza situatiilor financiare, factorii calitativi si riscul sectorului financiar sunt combinati inainte de a lua in considerare sustinerea financiara.
2. Ratingul final (dupa considerarea suportului financiar)
Sunt evaluate capacitatea si probabilitatea de a primi suport financiar de la actionari si/sau suportul sistemic. In baza acestei evaluari si urmand o logica strict definita, viabilitatea ratingului poate fi imbunatatita rezultand astfel ratingul final.
3. Plafonul de tara
Pentru a lua in considerare riscul de transfer si tranzactiile transfrontaliere, se aplica un plafon de tara.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru banci cuprinde urmatoarele module (sau functii de risc): modulul cantitativ, modulul calitativ, evaluarea riscului sectorului si modulul de suport.

Modulul cantitativ evalueaza urmatoarii indicatori calculati pe baza situatiilor financiare:

- Profitabilitatea
- Calitatea activelor
- Lichiditatea
- Indicatori bilantieri
- Structura veniturilor

Prin utilizarea unor chestionare cu raspunsuri standard pre-definite, in cadrul modulului calitativ sunt evaluate urmatoarele aspecte:

- Pozitia bancii in cadrul sectorului bancar;
- Calitatea activelor
- Lichiditate si finantare
- Capitalizarea
- Profitabilitatea
- Perspective/evolutie

Modulul de evaluare a riscului sectorului financiar calculeaza gradul de risc si instabilitate in mediul economic in care un client opereaza. Acest modul are in vedere evolutiile macroeconomice.

Prin combinarea modulului cantitativ cu cel calitativ si cu evaluarea riscului sectorului financiar se calculeaza viabilitatea ratingului inainte de a considera sprijinul financiar.

Modulul de suport financiar evalueaza capacitatea si probabilitatea ca o banca sa beneficieze de suport financiar sistemic sau de la actionari. In functie de evaluarea efectuata de acest modul (care urmeaza o logica fixa) viabilitatea ratingului poate fi imbunatatita cu cateva clase de rating, rezultand ratingul final.

Apoi se aplica un plafon de tara pentru a tine cont de riscul de transfer si de tranzactii transfrontaliere.

Output-ul modelului de rating

Modelul are 25 clase de rating, similar ca in cazul modelului de rating Corporate, fiecarei clase fiindu-i asociata o probabilitate de neplata. In timpul procesului de rating, analistul intocmeste un raport continand informatiile esentiale, de baza si de natura calitativa pentru evaluarea contrapartidei.

Ratingul clientului este un factor essential in decizia de credit si influenteaza termenii de acordare a unui credit. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Rating-urile pentru banci si institutii financiare nebankare sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip banca/ institutie financiara nebankara la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ul.

Analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor de natura calitativa relevanti. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.7 Modelul de rating Companii de Asigurare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru companii de asigurare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip companii de asigurare sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern in 2002, pe baza experientei acumulate prin dezvoltarea si utilizarea modelului de rating Banci si Institutii Financiare inca din anii '90. Modelul este aplicat in mod uniform la nivel international pentru evaluarea tuturor companiilor de asigurari.

Sectiunea cantitativa a modelului de rating Companii de Asigurare este construita pe baza unui sistem de tip benchmark/ standard si constituie un model expert.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru companii de asigurare cuprinde urmatoarele sectiuni: sectiunea cantitativa, cea calitativa si evaluarea riscului. Atat indicatorii financiari, cat si ponderile acestora in cadrul modelului difera in functie de tipul produselor de asigurare oferite de companie: asigurari generale sau asigurari de viata.

Urmatorii parametri sunt analizati in sectiunea cantitativa:

- Venituri
- Structura primelor subscribe
- Capitalizare si solvabilitate
- Rezerve actuariale
- Lichiditate

Sectiunea calitativa evalueaza mediul in care compania de asigurari opereaza, precum si alte informatii, ca de exemplu:

- Actionarii si bonitatea lor
- Probabilitatea de a primi sprijin financiar, intern sau extern
- Modificari in cadrul legislativ ce reglementeaza sectorul asigurarilor
- Riscul economic in general si in sectorul asigurarilor in special, pe piata unde compania opereaza
- Pozitia companiei in cadrul sectorului de asigurari

Pentru estimarea riscului, se evalueaza riscurile implicate de activitatile desfasurate de catre institutia financiara plecand de la tipul activitatii, structura bilantului si a contului de profit si pierdere si in functie de dependenta activitatilor de mediul economic si de mediul social.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasa pentru clientii aflati in incapacitate de plata.

In paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul intocmeste o analiza scrisa, ce contine evaluarea informatiilor esentiale, de natura cantitativa si calitativa, pentru contrapartida respectiva.

Procesul de rating

Rating-urile pentru companiile de asigurari sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office.

Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip companie de asigurari la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ul. Nici analistul si nici o alta entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.8 Modelul de rating Organisme de Plasament Colectiv (OPC)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru OPC este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip fonduri de investitii sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat in 2006. Modelul este aplicat in mod uniform pentru evaluarea tuturor OPC-urilor la nivel international, tinand seama in special de reglementarile stabilite prin directiva Uniunii Europene privind UCITS.

Modelul de rating OPC dezvoltat de RBI produce un rating relevant din punct de vedere al riscului de credit, nu din punct de vedere al deciziei de investitie. Obiectivul rating-ului este de a estima riscul de credit al contrapartidelor ce din punct de vedere legal si organizational au structura unui organism de plasament colectiv.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru OPC cuprinde doua sectiuni: cantitativa si calitativa. In sectiunea cantitativa, scorul aferent parametrilor individuali este calculat automat, pe baza unor benchmark-uri/ standarde. Scorurile din sectiunea calitativa sunt alocate manual de catre analistul de rating, pe baza unui manual de scoring.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasa pentru clientii aflati in incapacitate de plata. In paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul intocmeste o analiza scrisa, ce contine evaluarea informatiilor esentiale, de natura cantitativa si calitativa, pentru contrapartida respectiva.

Procesul de rating

Rating-urile pentru OPC-uri sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip OPC la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ului.

Nici analistul si nici o alta entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.9 Modelul de rating Finantari Specializate

Aria de Aplicabilitate

Termenul "finantare specializata" ("specialized lending"), asa cum este utilizat in Directiva UE, se refera la finantari structurate si reprezinta un segment al clasei de clienti Corporatii. Acest segment se diferentiaza de clientii Corporatii in sens restrans prin aplicarea criteriilor definite in Directiva UE:

- Finantarea unor active
- Acces la si control asupra fluxurilor de numerar generate de activul finantat
- Acces la si control asupra activului finantat
- Sursa de rambursare a unei "finantari specializate" trebuie sa se bazeze predominant pe fluxurile de numerar generate de activele finantate (minim 80%), si nu pe fluxurile de numerar generate per total de catre o companie operationala.

In conformitate cu definitia de mai sus, finantarea achizitiilor de companii nu este clasificata ca finantare specializata.

Modelul de rating dezvoltat de RBI acopera urmatoarele sub-categorii:

- Finantare de real estate
- Finantarea de active mobile (avioane, vase etc.)
- Finantare de proiect in sens strict (active imobilizate precum hale industriale, centrale electrice etc.)

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern de experti RBI si inglobeaza experienta Grupului pe toate pietele unde acesta activeaza.

Modelul de rating clasifica proiectele in cinci clase de risc, care nu reflecta probabilitatea de nerambursare, ci o combinatie intre performanta economica a proiectului finantat (PD) si situatia bancii cu privire la garantiile obtinute (LGD).

Modelul de Rating

In conformitate cu cerintele Directivei UE, modelul de rating pentru finantari specializate cuprinde doua sectiuni: performanta economica a proiectului si situatia bancii cu privire la garantiile obtinute. Performanta economica este evaluata cu ajutorul unor parametri cantitativi si calitativi, combinati intr-un singur scor:

▪ Analiza cantitativa

Modelul se bazeaza pe evaluarea performantei economice a proiectului de-a lungul perioadei maxime acceptabile de creditare, in relatie cu serviciul datoriei. Perioada maxima acceptabila de creditare este aliniata la politica de creditare a bancii, in vigoare. Evaluarea are ca element central rata medie de acoperire a serviciului datoriei de-a lungul acestei perioade, rata de acoperire care este comparata cu benchmark-uri/ standarde uzuale in sectorul respectiv.

▪ Analiza calitativa

Sunt evaluati parametri esentiali care determina succesul proiectului cum ar fi:

- Management si sponsor (experienta in domeniul specific proiectului, alte proiecte derulate)
- Conditii de baza ale proiectului (locatie, echipament tehnic)
- Structura de finantare (amortizabil, platibil intr-o singura transa, valoare reziduala)

Evaluarea garantiilor este a doua sectiune a modelului de rating si este efectuata in baza conditiilor specifice de piata.

Output-ul modelului de rating

Scorul performantei economice si rezultatul evaluarii garantiei sunt combinate pentru a alocata proiectul unei clase de rating ("slot").

Procesul de rating

Coordonatorul de produs/Responsabilul de clientela propune un rating; este aplicat "principiul celor patru ochi" (control dual), astfel ca Managerul de risc cu responsabilitati de rating fie confirma rating-ul propus, fie propune un alt rating. Sistemul de rating prezinta ambele propuneri – si al Coordonatorului de produs si al Managerului de risc.

Daca sunt propuse rating-uri diferite si nu se ajunge la un consens, rating-ul propus de Managerul de risc este aplicabil. Totusi, Coordonatorul de produs poate initia un proces de escaladare, ce poate culmina cu modificarea rating-ului de catre Chief Risk Officer (CRO).

B.3.10 Modelul de Rating pentru expuneri de tip retail (persoane fizice si Micro companii)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de scoring este utilizat in Raiffeisen Bank S.A. pentru evaluarea bonitatii contrapartilor de tip persoane fizice si clienti IMM (Micro) cu produse standard pentru expunerile de tip retail; expunerile retail sunt prezente in toate cele 3 sub-segmentari, respectiv expuneri de tip retail garantate cu bunuri imobile, expuneri de tip retail reinnoibile si alte expuneri de tip retail. Scorul este factor de decizie in procesul de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelele de Scoring pentru retail au fost dezvoltate initial in perioada 2005-2007 de catre Raiffeisen Bank S.A. in cooperare cu expertii Grupul RBI sau extern. In functie de performanta modelelor, care reflecta atat structura achizitiei cat si evolutia cadrului macro-economic, acestea au mai facut obiectul redezvoltarii pe parcursul timpului.

Incepand cu Decembrie 2013, banca a primit aprobarea de a utiliza rezultatele modelului de rating pentru determinarea cerintelor de capital. Modelele de rating au fost dezvoltate pe baza datelor locale. Responsabilitatea dezvoltarii modelelor de risc apartine Departamentului de Analiza Portofoliu Credite si Modelare.

Modelul de rating (PD, LGD si CF)

Sistemul de rating aferent probabilitatii de nerambursare (PD) se bazeaza pe scorul fiecărei expuneri individuale si pe functia de calibrare corespunzatoare. Pentru fiecare produs in parte, performanta expunerii este evaluata prin utilizarea fie a scorului de aplicatie, fie a scorului comportamental, in functie de vechimea expunerii in portofoliu. Astfel, toate expunerile cu o vechime mai mica de 6 luni sunt evaluate utilizand scorul de aplicatie, iar pentru celelalte se utilizeaza scorul comportamental.

Pierderea in caz de nerambursare (LGD) este determinata la nivel de portofoliu atat pentru produsele negarantate cat si pentru clientii de tip Micro Companii. Pentru produsele garantate, alocarea la clasa de rating a LGD se face pe baza statusului de default sau non-default si a valorii individuale calculate de LGD. Garantiile utilizate in estimarea LGD respecta criteriile de eligibilitate prevazute in CRR.

Factorii de conversie (CF) sunt determinati la nivelul fiecărei expuneri in functie de segmentul de risc in care este incadrat conform modelului de CF.

In afara calculului valorilor ponderate la risc a expunerilor, estimarile interne mai sunt utilizate la raportarea catre Grup, la alocarea de capital economic si in procesele uzuale de business (selectie de clienti potrivit unor criterii pre-definite).

Output-ul modelului de rating

Rezultatul sistemului de scoring este calibrat pe o scala cu zece clase de rating, din care o clasa aferenta expunerilor aflate in stare de nerambursare.

Procesul de scoring

Scoring-urile pentru persoane fizice si Micro companii au fost dezvoltate local, pe baza datelor disponibile Raiffeisen Bank S.A, intern sau extern. Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui pre-scoring cu ocazia intocmirii unei aplicatii de credit (scoring de aplicatie). Pre-scoringul devine scor final de aplicatie odata cu finalizarea si verificarea datelor de creditare.

Pentru toti clientii activi, scoring-ul este actualizat dupa 6 luni, in functie de comportamentul respectivului client (scoring comportamental)

Nici analistul si nici o alta autoritate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica scoring-ul final produs de model.

B.4 Definitii, metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare

Probabilitatea de nerambursare estimata pentru fiecare clasa de rating indica probabilitatea ca un client alocat respectivei clase de rating sa ajunga in stare de nerambursare in urmatoarele 12 luni.

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern pentru urmatoarele modele de rating non-retail: Corporatii, Corporatii Mari, IMM, Administratii Centrale, Banci si Institutii Financiare, Companii de Asigurare si Organisme de Plasament Colectiv.

In cazul modelului de rating Finantari Specializate, alocarea clientilor intr-una dintre cele cinci clase de risc (dintre care o clasa reflecta situatia de nerambursare) se face prin combinarea performantei economice a proiectului si a situatiei bancii cu privire la garantiile obtinute, in conformitate cu legislatia de reglementare.

Probabilitatile de nerambursare se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata.

Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia utilizata intern in cadrul Grupului RBI pentru starea de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul Grupului a definitiei starii de nerambursare conform Basel II. Urmatoarele elemente concrete sunt luate in calcul cu privire la starea de nerambursare:

- Initierea procedurilor de insolventa
- Stergere de creanta
- Declararea scadentei anticipate
- Restructurarea soldului creditului
- Renuntarea la incasarea dobanzilor datorate
- Vanzarea creantei cu inregistrarea unei pierderi economice materiale pentru banca
- Intarzierea la plata mai mare de 90 de zile pentru orice obligatie materiala din credite
- Retragerea licentei (aplicabil pentru institutiile financiare)
- Moratoriu de plata (aplicabil pentru Administratii Centrale)
- Pieredere economica asteptata pentru banca

Output-ul modelelor de rating statistice (Corporatii, Corporatii Mari, IMM si Institutii financiare) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client. PD-urile sunt recalibrate in baza ratelor de default (DR-urile) medii pe termen lung. O marja de prudentialitate este adaugata, pentru a se ajunge la rezultatul final. Pe baza acestui PD, clientii sunt

alocati in clase de rating; pentru fiecare clasa de rating sunt definite limite minime si maxime pentru probabilitatea de nerambursare. Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste o singura valoare de PD reprezentativa pentru fiecare clasa de rating.

Pentru portofoliile cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default") – Administratii Centrale si Companii de Asigurare – care prezinta un numar foarte mic de cazuri de nerambursare, sunt folosite informatii privind nerambursarea din Moody's Credit Risk Calculator, incepand cu ianuarie 1983. Aceste date sunt ajustate pentru a reflecta intr-o maniera prudenta specificul portofoliului Grupului RBI si istoricul Grupului cu privire la evenimentele de nerambursare.

Pentru portofoliul low-default Organisme de Plasament Colectiv probabilitatile de nerambursare pentru o perioada de 12 luni sunt estimate pe baza rating-urilor externe de risc de credit si a unei analize interne cu privire la gradul de indatorare.

Calitatea procesului si a rezultatelor estimarii PD-urilor este verificata anual in cadrul procesului de validare comparand PD-urile estimate istoric cu DR-urile observate la nivel de clasa de rating. In cazul in care aceasta comparatie nu duce la un rezultat satisfacator, analize aditionale sunt necesare, ce pot duce la adaptarea tendintei centrale utilizate, daca se considera necesar.

Modele de rating pentru client retail:

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern. Probabilitatile de nerambursare, se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata. Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia interna a starii de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul bancii a definitiei starii de nerambursare, conform CRR.

Output-ul modelelor de rating statistice (Micro/PF) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client sau cont. Fiecare client/cont din portofoliu este evaluat lunar prin intermediul unui scor, pe baza caruia este alocat clasei de rating corespunzatoare. Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste valoarea de PD asociata clasei de rating.

Modelele utilizate in procesul de alocare de rating (scorecarduri, PD, LGD, CF) sunt validate cu o frecventa trimestriala. Revizuirea acestora, este realizata de catre Departamentul Metodologie Risc de Credit si Validare, indeplinind conditia de independenta fata de responsabilitii cu modelarea. Revizuirea (validarea periodica) modelelor este realizata cu o frecventa anuala, iar documentatia rezultata este supusa validarii in cadrul unui comitet de validare de la nivelul Grupului RBI.

B.5. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare

Nu este cazul, deoarece definitia starii de nerambursare utilizata de Raiffeisen Bank S.A. este cea reglementata in art.178 din CRR.

C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 30 Iunie 2018, valoarea totala a expunerilor, valoarea expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit si inainte de aplicarea factorilor de conversie , precum si ponderile de risc medii utilizate si volumul ajustarilor de valoare si a provizioanelor aferente expunerilor pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea bazata pe modele interne de rating, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Pondere de risc medie	Cerinte de capital	Ajustari de valoare si provizioane
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	40,407,131	39,410,677	50%	1,334,415	1,563,579
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	<i>23,098,757</i>	<i>23,391,821</i>	<i>47%</i>	<i>678,661</i>	<i>442,245</i>
Administrații centrale și bănci centrale	6,246,957	6,830,472	3%	18,343	19
Instituții	3,081,919	3,269,163	30%	39,316	21
Societăți - IMM-uri	6,233,411	5,913,583	84%	270,864	179,836
Societăți – Finanțări specializate	2,477,888	2,477,888	69%	123,994	79,345
Societăți - Altele	5,058,582	4,900,715	85%	226,144	183,024
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	<i>17,132,757</i>	<i>15,867,906</i>	<i>54%</i>	<i>643,905</i>	<i>1,121,334</i>
Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0	0%	0	0
Retail – Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	6,525,647	5,260,796	60%	251,561	677,159
Retail – Expuneri eligibile reînnoibile	3,544,018	3,544,018	18%	39,187	59,627
Retail – Alte IMM-uri	1,284,105	1,284,105	65%	65,070	165,497
Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	5,778,988	5,778,988	62%	288,087	219,051
Titluri de capital în abordarea IRB	150,949	150,949	-	11,849	0
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	24,667	0	0%	0	0
din care: resecuritizare	0	0	-	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0	-	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determina aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate ajustarile pentru dobanzi aferente creantelor depreciate). Acelasi tratament prudential este aplicat si ajustarilor de valoare.

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Pondere de risc medie	Cerinte de capital	Ajustari de valoare si provizioane
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	40,287,309	39,290,855	50%	1,331,271	1,563,579
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	<i>22,978,936</i>	<i>23,272,000</i>	<i>47%</i>	<i>675,517</i>	<i>442,245</i>
Administrații centrale și bănci centrale	6,246,957	6,830,472	3%	18,343	19
Instituții	3,077,920	3,265,164	30%	39,237	21
Societăți - IMM-uri	6,233,411	5,913,583	84%	270,864	179,836
Societăți – Finanțări specializate	2,477,888	2,477,888	69%	123,994	79,345
Societăți - Altele	4,942,759	4,784,892	86%	223,079	183,024
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	<i>17,132,757</i>	<i>15,867,906</i>	<i>54%</i>	<i>643,905</i>	<i>1,121,334</i>
Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0	0%	0	0
Retail – Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	6,525,647	5,260,796	60%	251,561	677,159
Retail – Expuneri eligibile reînnoibile	3,544,018	3,544,018	18%	39,187	59,627
Retail – Alte IMM-uri	1,284,105	1,284,105	65%	65,070	165,497
Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	5,778,988	5,778,988	62%	288,087	219,051
Titluri de capital în abordarea IRB	150,949	150,949	-	11,849	0
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	24,667	0	0%	0	0
din care: resecuritizare	0	0	-	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0	-	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentată de valoarea contabilă nediminuată cu volumul ajustărilor de valoare și provizioane (expunere brută), determinată aplicând standardele prudentiale (nu sunt aplicate ajustările pentru dobanzi aferente creanțelor depreciate). Același tratament prudential este aplicat și ajustărilor de valoare.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densitate a RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>NU se utilizează estimări proprii ale LGD și CCF</i>	16,569,326	6,529,431		18,152,586	5,554			8,483,265	47%	372,159	442,245
0,00 până la <0,15	8,148,374	1,330,802	3%	8,826,692	96	0.0%	45%	726,791	8%	1,605	1,002
0,15 până la <0,25	122,070	389,177	14%	182,265	23	0.2%	45%	72,802	40%	84	2
0,25 până la <0,50	219,153	189,162	10%	220,643	355	0.3%	44%	86,457	39%	283	60
0,50 până la <0,75	228,393	482,906	27%	364,800	25	0.6%	44%	265,397	73%	888	166
0,75 până la <2,50	2,819,373	1,865,259	16%	3,026,545	1,159	1.3%	44%	2,725,526	90%	17,596	5,004
2,50 până la <10,00	2,559,835	1,528,532	19%	2,624,025	1,417	3.6%	43%	2,867,215	109%	40,285	12,017
10,00 până la <100,00	105,340	15,482	15%	103,784	1,905	16.4%	44%	189,151	182%	7,394	2,958
100,00 (stare de nerambursare)	521,485	95,527	28%	545,355	574	100.0%	44%	-	0%	240,719	341,691
Proiect finance	1,845,304	632,584	65%	2,258,477				1,549,927	0%	63,306	79,345
<i>SE utilizează estimări proprii ale LGD și CCF</i>	14,625,495	2,507,263		14,973,086	1,243,760	0%		8,048,809	54%	830,630	1,121,334
0,00 până la <0,15	103,422	717,325	60%	535,441	104,070	0.08%		14,851	3%	228	2,907
0,15 până la <0,25	863,839	571,289	62%	1,216,424	142,481	0.15%		185,070	15%	1,068	4,235
0,25 până la <0,50	1,960,751	482,354	63%	2,262,717	228,576	0.35%		690,171	31%	4,597	12,214
0,50 până la <0,75	1,157,111	144,527	62%	1,246,631	93,760	0.68%		599,542	48%	5,049	9,200
0,75 până la <2,50	6,580,396	375,262	72%	5,700,607	245,456	1.45%		2,854,007	50%	32,312	182,366
2,50 până la <10,00	1,735,476	140,200	75%	1,767,784	95,800	5.89%		1,589,756	90%	57,116	42,805
10,00 până la <100,00	1,083,153	73,304	82%	1,102,154	291,318	25.50%		1,547,188	140%	145,980	87,774
100,00 (stare de nerambursare)	1,141,345	3,002	36%	1,141,329	42,299	100.00%		568,224	50%	584,279	779,832

*In scopul determinarii RWA (exceptand portofoliul de client Retail pentru care nu se utilizeaza M) banca utilizeaza scadenta medie reglementata de 2.5 ani (913 zile)

La 30 Iunie 2018, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de ponderile de risc utilizate, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel individual & Consolidat - Valori in mii Ron			
Finanțări specializate (Ponderi de risc):	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnichilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
0 %	106,117	106,117	0
50%	701,510	701,510	23,070
70%	1,034,329	1,034,329	53,072
90%	608,203	608,203	43,235
115%	8,456	8,456	778
250%	19,273	19,273	3,839

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determina aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate ajustarile pentru dobanzi aferente creantelor depreciate).

** Aceste expuneri sunt incadrate in categoria de expuneri "Societati – Finantari specializate"

17. Articolul 453 CRR Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

A. Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Se prezinta politicile si procesele privind evaluarea si managementul tehnicilor de diminuare a riscului recunoscute in determinarea cerintelor de capital, conform prevederilor prudentiale din CRR.

Mentionam ca sunt prezentate reguli aplicate cu privire la eligibilitate, evaluare si ajustare a valorii aferente celor mai importante si utilizate tipuri de garantii, precum ipoteci imobiliare si mobiliare, garantii financiare, creante, scrisori de garantie si titluri.

Pentru ca o garantie sa fie eligibila a fi recunoscuta ca si tehnica de diminuare a riscului de credit, trebuie sa indeplineasca cumulativ urmatoarele:

1. Titlu legal valid, executoriu - drept de garantie al Bancii.
2. Valoare de piata sustenabila.
3. Realizabil si cu dorinta de realizare din partea Bancii.
4. Valoarea garantiei trebuie sa nu depinda/sa depinda in mica masura de capacitatea de rambursare a debitorului (sa nu existe corelatie semnificativa intre cele doua elemente).

In cazul in care moneda garantiei difera de moneda facilitatii, se aplica o ajustare de neconcordanța de moneda, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

In cazul in care exista decalaje de scadenta (durata ramasa a garantiei - protectiei este mai mica decat durata ramasa pana la maturitatea facilitatii garantate), protecția creditului nu va fi recunoscuta daca scadența inițiala a protecției este mai mica de 1 an sau scadenta reziduala a garantiei este mai mica de 3 luni. Daca furnizorul de protectie are optiunea de a retrage protectia, scadenta acesteia va fi considerata la data cea mai apropiata la care contractul de protectie poate fi terminat. In aceste cazuri, se va aplica o ajustare de decalaj de scadenta, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

Ajustarile de volatilitate, cele pentru neconcordanțele de moneda sau decalajele de scadenta sunt cele reglementate de CRR si sunt procesate automat in sistemele bancii.

Evaluarea garantiilor este facuta de personalul bancii, personal care este independent de procesul de aprobare si are abilitatea si competentele necesare pentru aceasta (pentru proprietati imobiliare si bunuri mobile banca are angajati evaluatori autorizati, conform legislatiei aplicabile in Romania).

Garantiile materiale sunt re-evaluate cel putin o data pe an. Pentru garantiile financiare, frecventa minima de re-evaluare este 6 luni. In cazul in care este nevoie (de ex. schimbari semnificative ale pietei specifice) frecventa de reevaluare este marita. O frecventa mai mica a reevaluarilor atrage dupa sine ajustari suplimentare de valoare a garantiilor considerate.

Ajustarile de volatilitate, cele pentru neconcordanțele de moneda sau decalajele de scadenta sunt cele reglementate de CRR si sunt procesate automat in sistemele bancii.

B. Garantiile reale financiare

Garantiile financiare sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garantii financiare si modul de evaluare:

B.1. Depozitul numerar

Depozitul numerar acceptat in garantie poate fi constituit la Raiffeisen Bank S.A. sau la alta institutie de credit. Valoarea garantiei este suma depozitului ipotecat in favoarea bancii in valuta relevanta. Nu se aplica nicio ajustare suplimentara pentru depozitul detinut la Raiffeisen Bank S.A., in timp ce pentru depozitele la alta institutie de credit, se aplica un discount in functie de ratingul intern RBI aprobat pentru banca detinatoare a depozitului.

B.2. Titluri de creanta

Pentru scopul folosirii ca si tehnica de diminuare a riscului de credit, se considera urmatoarele tipuri de titluri de creanta:

- Titluri de creante emise de administratii sau banci centrale, care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 4 pe scala de evaluare a creditului (de ex. ratingul S&P 'BB-' sau superior) ;
- Titluri de creante emise de organisme internationale sau banci multilaterale de dezvoltare care conform prevederilor CRR primesc o pondere de risc de 0%;

- Titluri de creanta emise de institutii sau alti emitenti care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului (de ex. ratingul S&P de 'BBB –' sau superior) ;
- Titluri de creanta pe termen scurt cu rating care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului (de ex. ratingul S&P de 'A-3' sau superior) ;
- Titluri de creanta emise de institutii (in principal obligatiuni emise de banci) care nu au rating alocat de o agentie externa de rating, daca sunt indeplinite criteriile din CRR (de ex. listate pe o bursa recunoscuta, banca nu detine nici o informatie ca respectivului titlu de creanta i-ar fi alocat un rating inferior nivelului 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului iar restul emisiunilor au primit minim rating de nivel 3, etc).

Valoarea nominala este valoarea de piata pe bursa a titlurilor respective care este actualizata periodic.

B.3. Titluri de capital si obligatiuni convertibile

Tilurile de capital si obligatiunile convertibile, incluse intr-un indice principal sau listate pe o bursa, sunt recunoscute ca tehnici de diminuare a riscului de credit. Valoarea nominala este valoarea curenta de piata de pe bursa. Ele sunt reevaluate periodic. Ajustarea de volatilitate aplicabila nu este dependenta de ratingurile externe ci de de faptul daca acestea sunt incluse intr-un indice principal (de ex: DAX, Mdax, SDax, NEMAX, TecDAX, DowJones (DJI), S+P 500, Euro Stoxx, Nasdaq, etc) sau daca sunt listate pe o bursa recunoscuta.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale financiare

Valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este redusa la 0 % pentru respectiva valoare de piata ajustata a garantiei (daca este cazul, diminuata cu ajustarile de valoare, cele aferente neconcordantelor de moneda sau decalajelor de scadenta). In consecinta activele ponderate la risc sunt reduce la 0 pana la maximul valorii ajustate a garantiei.

Pentru depozitele numerar constituite la alte banci, pentru valoarea garantata se face o schimbare a probabilitatii de nerambursare (PD) a imprumutatului, cu cea a bancii detinatoare a depozitului.

C. Garantii reale materiale

Garantiile materiale sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garantii materiale si modul de evaluare:

Raiffeisen Bank S.A. utilizeaza ca tehnica de diminuare a riscului de credit urmatoarele tipuri de colaterale:

- Proprietatile imobiliare rezidentiale, care sunt definite ca proprietati care sunt sau vor fi ocupate sau inchiriate de catre proprietar in scopuri rezidentiale;
- Proprietatile imobiliare comerciale, care sunt definite ca birouri, centre comerciale si alte tipuri care reprezinta dezvoltari comerciale.

Conform precizarilor Bancii Nationale a Romaniei, pe teritoriul Romaniei, terenurile fara constructii sunt asimilate grupei altor tipuri de garantii materiale si de aceea nu pot fi utilizate ca si tehnici eligibile de diminuare a riscului de credit.

De asemenea, garantiile materiale de natura bunurilor mobile si stocurilor nu sunt considerate eligibile a fi considerate tehnici de diminuare a riscului de credit.

Evaluarea proprietatilor imobiliare

Valoarea justa a proprietatilor imobiliare este valoarea de piata.

Valoarea de piata este suma estimata pentru care un activ ar putea fi schimbat la *data evaluarii*, intre un cumparator hotarat si un vanzator hotarat, intr-o tranzactie nepartinitoare, dupa un marketing adecvat si in care partile au actionat fiecare in cunostinta de cauza, prudent si fara constrangere.

Evaluarea proprietatilor imobiliare este realizata si documentata conform standardelor profesionale ANEVAR si reglementarilor BNR, de catre evaluatori certificati ANEVAR avand specializarea Evaluator de Proprietati Imobiliare (EPI); evaluatorii (fie interni, fie externi) sunt independenti de procesul de aprobare.

Metodologia de evaluare utilizata este cea recunoscuta pe plan international, respectiv de Standardele de evaluare a Bunurilor, aplicabile in Romania la data evaluarii si emise conform legii (standarde care sunt conforme cu standardele de evaluare internationale IVS), si anume: abordarea prin piata (comparatia directa) abordarea prin randament (capitalizarea veniturilor) si abordarea prin cost.

Valoarea astfel obtinuta este mai departe diminuata cu eventualele ranguri superioare in favoarea unor terti. Ca politica generala, Raiffeisen Bank S.A. accepta in garantie proprietati imobiliare si bunuri la care are rang prioritar 1 si nu accepta nici instituirea de ranguri subsecvente in favoarea unor terti.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale materiale

Pentru clientii retail (persoane fizice si micro companii), banca utilizeaza un proces intern de estimare a valorii pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default), in baza datelor istorice.

Pentru restul clientilor, valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este cea reglementata in CRR. Astfel, se va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 140% cu valoarea garantiei ajustata pe baza criteriilor mentionate anterior. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 140% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 140 %) si o parte negarantata. In cazul in care valoarea garantiei este inferioara procentului de 30 % din expunere nu poate fi aplicata nicio reducere a LGD-ului.

D. Garantii reale - Creantele

Creantele sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital in cazul aplicarii abordarii IRB, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de creante si modul de evaluare:

Creantele pot fi folosite pentru tehnicile de diminuare a riscului de credit daca ele sunt legate de o tranzactie comerciala sau tranzactii cu o maturitate originala de mai putin sau egal cu un an. Creantele legate de securitizari, sub-participatii, instrumente derivate sau creante de la companiile afiliate nu sunt luate in considerare.

Valoarea nominala a creantelor deriva din listele de creante sau de facturi furnizate regulat de imprumutat, liste revizuite de banca.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale-creante

Exceptand clientii retail, banca va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 125% cu valoarea garantiei constand in creante. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 125% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 125 %) si o parte negarantata.

E. Protectia nefinantata a creditului

Protectia nefinantata a creditului consta in garantiile emise de furnizorii eligibili de protectie mentionati mai jos care indeplinesc conditiile minime de eligibilitate cerute de CRR.

Tipuri de garantii si modul de evaluare:

Furnizorii de protectie acceptati in scopul aplicarii tehnicilor de diminuare a riscului de credit sunt:

- administratii centrale si banci centrale
- administratii regionale sau autoritati locale
- banci multilaterale de dezvoltare
- organizatii internationale care beneficiaza de o pondere de risc de 0%
- entitati administrative (din sectorul public) daca expunerile fata de ele sunt tratate ca expuneri fata de institutii sau administratii centrale
- institutii (care includ in principal banci)
- alte entitati corporate, inclusiv entitatea-mama, filialele si entitatile afiliate

Valoarea protectiei nefinantate este suma garantata, respectiv suma pe care furnizorul protectiei trebuie sa o plateasca in caz de neplata de catre imprumutat.

In cazul in care se apreciaza ca suma garantata nu poate fi platita de catre garantor in intregime sau in conditiile specificate in garantie, valoarea protectiei creditului este reduca in mod corespunzator sau garantia este considerate neeligibila.

Protectia nefinantata a creditului cu o contragarantie

In cazul in care o expunere este garantata cu o protectie nefinantata a creditului, care la randul ei este contragarantata cu o alta protectie nefinantata a creditului a unuia dintre urmatorii garantori, probabilitatea de nerambursare (PD) a contra-garantorului poate fi luata in considerare pentru calculul cerintelor de capital, daca sunt indeplinite toate cerintele CRR:

- administratia centrala sau banca centrala
- administratii regionale sau autoritatile locale
- banci multilaterale de dezvoltare
- organizatii internationale
- entitati din sectorul public, tratate ca si administratii centrale

Efectul in determinarea cerintelor de capital a protectiei nefinantate

Pentru valoarea garantata, Probabilitate de Nerambursare (PD) a garantorului va fi luata in considerare pentru calculul cerintelor de capital, in locul PD-ului celui care ia imprumutul.

F. Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute

La data de 30 Iunie 2018, valoarea bruta a expunerilor acoperite cu tehnici de diminuare a riscului de credit recunoscute, determinata dupa aplicarea ajustarilor de volatilitate si a celorlate ajustari de valoare datorate necorcordantelor de moneda sau de scadenta, aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Alte garantii reale	Garantii imobiliare	Protectie nefinantata	Garantii financiare
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	-	25,194	35,531	38,666
Administrații centrale sau bănci centrale	-	-	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	-
Entități din sectorul public	-	-	-	-
Bănci multilaterale de dezvoltare	-	-	-	-
Organizații internaționale	-	-	-	-
Instituții	-	-	-	-
Societăți	-	-	35,531	37,910
Retail	-	-	-	726
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	25,194	-	30
Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-
Alte elemente	-	-	-	-
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	49,830	6,978,085	1,298,556	342,147
Administrații centrale și bănci centrale	-	-	-	-

Instituții	-	-	-	-
Societăți	49,830	452,437	9,038	342,147
Retail	-	6,525,647	1,264,851	-
Titluri de capital în abordarea IRB	-	-	-	-
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	-	-	24,667	-
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	-	-	-	-

Garantii eligibile pentru determinare cerinte Capital (CRM)	Expuneri negarantate	Expuneri garantate	Expuneri garantate prin garanții reale	Expuneri garantate prin garanții financiare	Expuneri garantate prin instrumente financiare derivate de credit
Total credite	15,918,562	8,768,009	7,053,109	1,714,901	0
Total titluri de creanță	4,627,129	-	0	0	0
Expuneri totale	20,545,691	8,768,009	7,053,109	1,714,901	-

18. Articolul 454 CRR Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational

Acest articol nu se aplica, deoarece in prezent metoda folosita pentru determinarea marimii capitalului adecvat profilului de risc operational, se calculeaza pentru scopuri prudentiale local utilizand, Metoda Abordarii Standard.

19. Articolul 455 CRR Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata

Acest articol nu se aplica, deoarece Raiffeisen Bank S.A. nu utilizeaza modele interne pentru calculul cerintei de capital aferente riscul de piata.